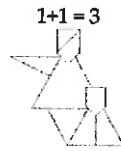

Studieordning

Professionsbacheloruddannelsen i Diakoni og Socialpædagogik

August 2015

VIA University College

Diakonhøjskolen
Lyseng Allé 15
8270 Højbjerg

Afsnit	Indhold	Sidetotal
I.	Indledning	1
II.	Formål og retsgrundlag	2
	I. Formål	2
	II. Retsgrundlag	2
	III. Ikrafttræden	2
III.	Kerneområder: Mål, indhold og progression	3-13
	I. Begreber	3
	II. Uddannelsens slutkompetencer	4
	III. Kerneområder	5-13
IV.	ECTS-fordeling og godkendelse af uddannelseselementer	14
V.	Semester- og moduloversigt. Uddannelseselementernes mål, indhold og undervisnings-/arbejdsformer.	15-28
VI.	Praktikuddannelsen.	29-30
	I. Mål for praktikken	29
	II. Tilrettelæggelse	29
	III. Videns-, færdigheds- og kompetencemål	29
	IV. Vejledning	30
	V. Statusmøde	30
	VI. Praktikgodkendelse	30
	VII. Mødepligt i praktikken	30
VII.	Det sociale læringsrum	31-32
VIII.	Internationalisering	32-33
	I. Mulighed for udlandsstudier/-praktik	32
	II. Internationale netværk	32-33
IX.	Deltagelsespligt og indstilling til eksamen	33
X.	Prøve og eksamensbestemmelser	34-49
	I. Prøver og prøveformer	34-44
	II. Adgang til prøver og eksamener	45
	III. Syge- og omprøver	45
	IV. Prøveafholdelse	45
	V. Særlige vilkår	45
	VI. Bedømmelsesgrundlag	45-46
	VII. Snyder, plagiering og forstyrrende adfærd ved prøver	46
	VIII. Klager i forhold til eksamen	47-49
	IX. Øvrige bestemmelser	49
XI.	Andre bestemmelser	50
	I. Merit	50
	II. Overflytning	50
	III. Orlov	50
	IV. Ophør	50
	V. Dispensation	50
XII.	Ikrafttrædelse og overgangsordninger	51
XIII.	Bilag	51
	I. Bekendtgørelse nr. 1521 om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser.	
	II. Bekendtgørelse nr. 775 om uddannelsen til professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik.	
	III. Bekendtgørelse nr. 1519 om prøver og eksamen	
	IV. Bekendtgørelse nr. 114 om karakterskala og anden bedømmelse	
	V. Oversigt over uddannelseselementernes placering og ECTS-fordeling.	

I. Indledning

Professionsbacheloruddannelsen i Diakoni og Socialpædagogik blev positivt akkrediteret af Akkrediteringsrådet i 2011 og endelig godkendt, med egen bekendtgørelse, af Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser i 2012.

Uddannelsen til professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik startede 1/8 2012, og den udbydes af professionshøjskolen VIA University College med udbudssted på Diakonhøjskolen i Aarhus.

Uddannelsen, der er blevet til i et samarbejde mellem VIA UC og Diakonhøjskolen, er en videreudvikling af Diakonhøjskolens diakonuddannelser.

Diakonhøjskolen har siden 1920 uddannet diakoner til omsorgsarbejde indenfor det sundhedsfaglige- og socialpædagogiske område og her igennem oparbejdet en tæt kontakt og et stort netværk til centrale aftagere indenfor det pædagogiske, sociale og diakonale professionsfelt.

Uddannelsen til professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik sigter, i lighed med tidligere diakonuddannelse, mod national og international beskæftigelse i hele det pædagogiske felt, med særlig vægt på det socialpædagogiske område samt det diakonale og kirkelige professionsområde, hvor der varetages udviklings-, lærings- og omsorgsopgaver. Uddannelsens dimittender forventes selvstændigt at kunne planlægge, udøve, udvikle og lede pædagogisk, socialt og diakonalt arbejde på professionelt niveau.

Uddannelsens dimittender får ansættelse indenfor det (social)pædagogiske område i kommuner og regioner samt indenfor det sociale og diakonale arbejdsfelt.

Denne studieordning er godkendt af uddannelsesudvalget for professionsbacheloruddannelsen i diakoni og socialpædagogik i august 2015.

II. Formål og retsgrundlag

II.I. Formål

Formålet med uddannelsen til professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik er at kvalificere den uddannede til selvstændigt at udøve og udvikle pædagogisk og socialt omsorgsarbejde på professionelt niveau i det pædagogiske, sociale og diakonale arbejdsfelt samt sikre grundlag for videreuddannelse.

Uddannelsen, der er en fuldtidsuddannelse, er normeret til 210 ECTS point (European Credit Transfer System). 60 ECTS point svarer til en fuldtidsstuderendes arbejde i 1 år. Uddannelsen giver den uddannede ret til at anvende titlen professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik. Stillingsbetegnelsen er socialdiakon. Den engelske titel er Bachelor of Diaconia and Social Pedagogy. Uddannelsens engelske betegnelse er Bachelor's Degree Programme in Diaconia and Social Pedagogy.

II.II. Retsgrundlag

Uddannelsens retsgrundlag er en række forskellige ministerielle bekendtgørelser:

1. Bekendtgørelse nr. 1521 af 16.december 2013 om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser. [Bilag 1]
2. Bekendtgørelse nr. 775 af 4.juli 2012 om uddannelsen til professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik. [Bilag 2]
3. Bekendtgørelse nr. 1519 af 19.december 2013 om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser (Eksamensbekendtgørelsen). [Bilag 3]
4. Bekendtgørelse nr. 114 af 3.februar 2015 om karakterskala og anden bedømmelse (Karakterbekendtgørelsen). [Bilag 4]

Bekendtgørelserne findes som bilag til denne studieordning.

II.III. Ikrafttræden

Denne studieordning træder i kraft den 15. august 2015 og erstatter studieordningen af 1. februar 2013.

III. Kerneområder: Mål, indhold & progression

III.I. Begreber

En professionsbacheloruddannelse består af obligatoriske og valgfrie uddannelseselementer. *“Ved et uddannelseselement forstås en uddannelsesdel med egne læringsmål. Et uddannelseselement skal omfatte mindst 5 ECTS point.”* (BEK nr.1521, §9). Professionsbacheloruddannelsen i diakoni og socialpædagogik består af 16 uddannelseselementer. Oversigten over uddannelseselementerne findes i kap. IV af denne studie-ordning. Uddannelseselementer sammensættes af en række kerneområder. Kerneområder konstituerer uddannelsens formål og erhvervssigte. Professionsbacheloruddannelsen i diakoni og socialpædagogik består af 6 kerneområder samt valgfrie uddannelseselementer og et bachelorprojekt. Oversigten over kerneområder findes i kap. III.III i denne studieordning.

Uddannelsens slutkompetencer beskrives i forhold til den danske kvalifikationsramme for livslang læring af juni 2009. En kvalifikationsramme er en samlet, systematisk og niveaudelt beskrivelse af kvalifikationer, der kan erhverves inden for et givet uddannelsessystem. Det centrale i kvalifikationsrammen er læringsudbyttet, som beskrives i form af begreberne: viden, færdigheder og kompetencer. *“Viden omfatter både viden om et emne og forståelse, det vil sige, om man er i stand til at sætte sin viden i sammenhæng og forklare den for andre. Viden kan være både om teori og praksis. Færdigheder er det, som man kan gøre eller udføre. Der kan være tale om praktiske færdigheder, kognitive færdigheder, kreative færdigheder eller kommunikative færdigheder. Kompetencer er evnen til at anvende viden og færdigheder i en given kontekst. Her er ansvar og selvstændighed centrale begreber.”* (Ministeriet for Børn og Undervisning: Introduktion til den danske kvalifikationsramme for livslang læring, www.uvm.dk/Service/Publikationer).

III.II. Uddannelsens slutkompetencer

Professionsbacheloruddannelsen i diakoni og socialpædagogik har følgende slutkompetencer:

VIDEN: Den uddannede har viden om:

- centrale begreber, teorier og metoder indenfor det pædagogiske, kulturdidaktiske, teologiske, samfunds- og sundhedsvidenskabelige fagområde og deres anvendelse i pædagogisk-diakonalt og socialt arbejde
- samspillet mellem individ, institution og samfund, herunder social- og sundhedspolitiske problemstillinger
- etik, værdier og menneskesyn i det socialpædagogiske arbejde
- forskellige læringsmiljøers betydning for den personlige og faglige udvikling og det tværprofessionelle samarbejdes vilkår og muligheder

FÆRDIGHEDER: Den uddannede kan:

- dokumentere, analysere og evaluere pædagogisk praksis ved anvendelse af centrale pædagogiske, kulturdidaktiske, teologiske, samfunds- og sundhedsvidenskabelige begreber, teorier og metoder
- analysere og vurdere historiske, sociale, politiske og økonomiske vilkår med henblik på deres betydning for det socialpædagogiske og diakonale arbejde
- redegøre for og diskutere etiske problemstillinger i forhold til en professionel pædagogisk-diakonal praksis
- beskrive og analysere forskellige læringsmiljøer og tværprofessionelle sammenhænge

KOMPETENCER: Den uddannede kan:

- selvstændigt og i samarbejde med andre planlægge, udføre, begrunde, lede og dokumentere socialt, diakonalt og pædagogisk arbejde
- integrere pædagogiske, kulturdidaktiske, teologiske, samfunds- og sundhedsmæssige perspektiver i det socialpædagogiske arbejde
- indgå i og varetage ledelsesopgaver og arbejde tværprofessionelt
- håndtere omsorgsopgaver ud fra en helhedsforståelse af menneskets mangesidige livssammenhænge og på grundlag af diakonalt menneskesyn og etik
- identificere professionsrelevante problemstillinger og bidrage med konkrete forslag til udvikling af det sociale, diakonale og pædagogiske felt
- på baggrund af relevant teoretisk viden og metodiske færdigheder deltage i videreuddannelse

III.III. Kerneområder

Uddannelsen består af følgende 6 kerneområder samt et valgfrit uddannelseselement og et bachelorprojekt.

Kerneområder:

- 1) Diakoni og socialt arbejde (25 ECTS point)
- 2) Socialpædagogik (40 ECTS point)
- 3) Kulturdidaktik (15 ECTS point)
- 4) Samfund og det tværprofessionelle (15 ECTS point)
- 5) Sundhed og omsorg (10 ECTS point)
- 6) Praktik (75 ECTS point) samt
- 7) Valgfrit uddannelseselement (15 ECTS point)
- 8) Bachelorprojekt (15 ECTS point)

De følgende sider beskriver områdernes læringsmål i viden, færdigheder og kompetencer. Efterfølgende er der redegjort for progression i de enkelte kerneområder.

1) Diakoni og socialt arbejde (25 ECTS)

Mål: At de studerende tilegner sig en forståelse for betydningen af et kristent-humanistisk menneskesyn for det sociale og pædagogiske arbejde med baggrund i en indsigt i diakonihistorien og det diakonale arbejdes udtryks- og praksisformer.

Viden: Den uddannede har viden om:

- kirke- og diakonihistorie, bibelkundskab og diakonal etik
- centrale begreber, teorier og metoder inden for det diakonale og teologiske fagområde

Færdigheder: Den uddannede kan:

- læse, tolke og reflektere over bibelske og kirkehistoriske tekster med henblik på at kunne deltage i en debat om og udvikling af det diakonale arbejde og menneskers livsvilkår
- kan foretage en diakonal analyse af det sociale arbejde
- analysere og vurdere historiske, sociale, politiske og økonomiske vilkår for det diakonale, socialpædagogiske arbejde

Kompetencer: Den uddannede kan:

- udføre og begrunde diakonalt, socialt og pædagogisk arbejde
- deltage i diakonalt udviklingsarbejde og reflektere kritisk over egen praksis ud fra en grundlæggende viden om relevante fagbegreber, teorier og metoder
- indgå i og varetage diakonalt omsorgsarbejde og udføre undervisningsopgaver på baggrund af pædagogisk tilrettelæggelse og teologisk refleksion
- bidrage til udvikling af den pædagogiske, sociale og diakonale praksis

Indhold: Bibelkundskab, religionskundskab, kirkehistorie, kirkesociologi, diakonihistorie, diakonal etik, diakoni og profession, diakonalt omsorgsarbejde, "det sociale læringsrum", religionspædagogik og religionspsykologi.

Progression: Kerneområdet "Diakoni og socialt arbejde" består af 5 obligatoriske del-elementer (modul 1, 2, 4, 8 og 13) samt mulighed for tilvalg i valgmodulerne 9 og 13a. Formålet med kerneområdet er at bibringe de studerende en forståelse for betydningen af et kristent-humanistisk menneskesyn for det sociale og pædagogiske arbejde med baggrund i diakonien og dens udtryks- og praksisformer. På 1.semester gives en grundlæggende indføring i kristendommens og diakonale organisationers historie og der introduceres til centrale begreber, teorier og metoder indenfor det teologiske fagområde. Undervisningen på 2.semester går herefter ind i de basale religionspædagogiske udfordringer i det pædagogiske arbejde med børn, unge og voksne. På baggrund af det erhvervede kendskab til pædagogik og psykologi, til kristendommens grundlæggende fortællinger og kulturelle betydning og didaktiske overvejelser skal den studerende på 4.semester blive fortrolig med religionspsykologiske problemstillinger og praktisk sjælesorgsarbejde. Valgmodulerne 9 og 13a samt modul 13 giver sidst i uddannelsesforløbet mulighed for fordybelse med fokus på den diakonale profession, hvor diakonale, praktisk-teologiske, systematisk-teologiske og etiske overvejelser står i centrum og skal forberede til at indlede et bachelorforløb.

2) Socialpædagogik (40 ECTS)

Mål: At den studerende tilegner sig viden, færdigheder og kompetencer til at varetage udviklings-, lærings- og omsorgsopgaver i det socialpædagogiske opgavefelt indenfor børn- og ungeområdet, mennesker med fysisk/psykisk funktionsnedsættelse og mennesker i udsatte positioner.

Viden: Den uddannede har viden om:

- centrale begreber, teorier og metoder inden for pædagogik, didaktik, kommunikation, psykologi og sociologi

Færdigheder: Den uddannede kan:

- udvælge og begrunde anvendelsen af centrale pædagogiske begreber, teorier og metoder i forhold til konkrete pædagogiske handlinger
- analysere, dokumentere og evaluere pædagogisk praksis
- identificere og diskutere pædagogiske anskuelser og værdier på et pædagogfagligt grundlag, herunder etik og menneskesyn

Kompetencer: Den uddannede kan:

- planlægge, udføre og dokumentere, samt evaluere pædagogisk arbejde og udviklingsprojekter
- opbygge faglige og personlige relationer mellem deltagerne i den pædagogiske praksis
- integrere pædagogiske, psykologiske, sociologiske og diakonifaglige perspektiver i det socialpædagogiske arbejde
- bidrage til udvikling af pædagogisk, socialt og diakonalt arbejde

Indhold: Centrale pædagogiske begreber, teorier og metoder, psykologi, sociologi, kommunikation, læringsteori, dokumentation og evaluering, projekt- og udviklingsarbejde, "det sociale læringsrum", etik & videnskabsteori.

Progression: Kerneområdet "Socialpædagogik" består af 7 delelementer og to valgmoduler. 1.delelement (modul 1) er af introducerende karakter og præsenterer de grundlæggende pædagogiske og psykologiske teorier med fokus på børn og unges udvikling og læring, hvorefter 2.delelement (modul 2) supplerer med et sundhedspædagogisk perspektiv på sundhedsfremme og forebyggelse. Efter første praktik fortsætter 3.delelement (modul 4) med fokus på mennesker i udsatte positioner. 4. delelement (modul 5) øger kravene til de studerendes refleksionsevne ved at sætte fokus på metodologi og socialpædagogisk feltarbejde og efterfølges af et valgmodul (modul 9), der indeholder mulighed for yderligere specialisering indenfor det socialpædagogiske professionsfelt. 5. delelement (modul 9a) omhandler de samfundsmæssige betingelser for socialpædagogisk praksis og professionens bidrag til de samfundsmæssige opgaver og anlægger et tværprofessionelt sigte. 6. delelement (modul 12) sætter det socialpædagogiske arbejde ind i en videnskabs-teoretisk og fag-etisk referenceramme og efterfølges af 7. delelement (modul 13), der afslutter det socialpædagogiske kerneområde med en tværfaglig eksamen.

3) Kulturdidaktik (15 ECTS)

Mål: At den studerende får kendskab til og kritisk kan reflektere over og begrunde anvendelsen af musik & drama, bevægelse & friluftsliv, samt værkstedsaktiviteter i pædagogiske sammenhænge og herunder udvikle egne kompetencer inden for området, samt at den studerende udfordres i forskellige professionsrelevante lærings-situationer og læringsmiljøer med henblik på at kunne indgå heri, samarbejde herom og reflektere herover.

Viden:

Den uddannede har viden om:

- forskellige dannelseselementer, begreber, teorier og metoder inden for de kulturdidaktiske fag og deres anvendelse i pædagogisk-diakonal praksis og udviklingsarbejde
- centrale sammenhænge mellem kulturtilegnelse og kulturudvikling
- læringsmiljøets betydning for den personlige og faglige udvikling

Færdigheder:

Den uddannede kan:

- beskrive, analysere og vurdere pædagogiske aktiviteter inden for musik, drama, bevægelse og friluftsliv, samt værkstedsfag med inddragelse af relevant viden og faglige begreber
- beskrive, analysere og reflektere over forskellige læringsmiljøer og deres betydning

Kompetencer:

Den uddannede kan:

- planlægge, udføre og evaluere professionsrelevante, kulturdidaktiske aktiviteter og projekter alene og sammen med andre
- bidrage til læring hos forskellige målgrupper på grundlag af didaktiske, pædagogiske, psykologiske og samfundsmæssige overvejelser
- bidrage til udvikling af kulturdidaktiske aktiviteter inden for professionsfeltet
- bidrage til udvikling af fælles lærings-situationer og læringsmiljøer

Indhold: Kulturdidaktiske teorier og metoder, kulturteori, det sociale læringsrum, musik og drama, bevægelse, friluftsliv, værksteds- og projektarbejde, praktisk pædagogisk arbejde, udvalgsarbejde, fest- og måltidskultur.

Progression: Kerneområdet "Kulturdidaktik" består af 2 obligatoriske delelementer (modul 1 og 5) og muligheden for valgfrie delelementer (modul 9 + 13a).

- 1.delelement introducerer til brugen af musik, bevægelse, friluftsliv og værkstedsaktiviteter i professionsrelevante sammenhænge og forskellige læringsmiljøer.
- 2.delelement giver mulighed for, individuelt og i samarbejde med andre, at arbejde kulturdidaktisk med større projekter, og der forventes, at de studerende kan foretage egne selvstændige refleksioner i forhold til kulturdidaktiske udfordringer. For studerende, der ønsker yderligere fordybelse og specialisering giver modul 9 og 13a mulighed for at tilvælge et kulturdidaktisk valgmodul.

4) Samfund og det tværprofessionelle (15 ECTS)

Mål: At de studerende opnår viden og færdigheder til at kunne analysere samspillet mellem individuelle, institutionelle, tværprofessionelle og samfundsmæssige forhold samt kompetencer til at virke i det professionelle socialpædagogiske og diakonale felt ud fra en forståelse af de institutionelle og samfundsmæssige sammenhænge.

Viden:

Den uddannede har viden om:

- centrale begreber, teorier og metoder inden for samfundsvidenskaberne og deres anvendelse i pædagogisk og diakonal praksis og udviklingsarbejde
- samspillet mellem individ, institution og samfund og dets betydning for den enkeltes opvækst- og livsvilkår
- den samfundsmæssige og socialpolitiske udvikling, lovgivningen og de etiske diskurser og deres betydning for socialpædagogens og socialdiakonens arbejde
- tværprofessionelt arbejde

Færdigheder: Den uddannede kan:

- anvende centrale begreber, teorier og metoder vedrørende samspillet mellem individ, institution og samfund
- tænke udviklingsorienteret, identificere og analysere problemstillinger og udviklingsmuligheder ud fra individ-, institutions- og samfundsperspektiv
- analysere og vurdere historiske, sociale, politiske og økonomiske vilkår for det pædagogiske og tværprofessionelle arbejde

Kompetencer: Den uddannede kan:

- indgå professionelt i og tværfagligt samarbejde og håndtere komplekse problemstillinger ud fra en helhedsforståelse af menneskets mangesidige livssammenhænge
- indgå i og varetage ledelsesopgaver i det socialpædagogiske/diakonale arbejde, herunder påtage sig projekt- og teamledelse og tilrettelægge organisatoriske strategier
- samarbejde professionelt og tværprofessionelt med personer inden for og uden for professionen
- forvalte gældende love og bestemmelser i relation til det socialpædagogiske og diakonale felt
- bidrage til udvikling af professionsfeltets institutionelle rammer

Indhold: Barndom, ungdom og familie i sociologisk perspektiv, samfundsvidenskabelig teori og metode, udvikling af socialt arbejde, mennesker i udsatte positioner, organisation & ledelse, tværprofessionelt samarbejde, og samarbejde mellem stat, kirke og civilsamfund

Progression: Kerneområdet "Samfundet og det tværprofessionelle" strækker sig over tre delelementer i hhv. modul 8, 9a og 13. Det tværprofessionelle arbejde kan ligeledes indgå i valgmodulet som tilvalgsfag. Første delelement (modul 8) tematiserer de samfundsmæssige og institutionelle rammer for socialt arbejde. Modul 9a omhandler professionsforståelse samt tværprofessionelt udviklingsarbejde. Tredje delelement (modul 13) omhandler projektledelse og ledelse og samarbejde med frivillige.

5) Sundhed og omsorg (10 ECTS)

Mål: At den studerende får viden, færdigheder og kompetencer til at arbejde sundhedsfremmende, håndtere sundhedsmæssige problemstillinger og tilrettelægge professionelt pædagogisk og socialt omsorgsarbejde.

Viden: Den uddannede har viden om:

- sundhedsvidenskabelige begreber, teorier og metoder
- forebyggelse og sundhedsfremme
- psykisk sårbarhed og psykiatriske diagnoser
- fysiske og psykiske funktionsnedsættelser

Færdigheder: Den uddannede kan:

- analysere, planlægge og evaluere sundheds- og trivselsfremmende indsatser i relation til forskellige målgrupper

Kompetencer: Den uddannede kan:

- varetage sundhedspædagogiske opgaver i relation til forskellige målgrupper
- indgå i et tværfagligt samarbejde om trivsel, sundhedsfremme og forebyggelse
- udføre professionelle omsorgsopgaver med udgangspunkt i relevante teorier og metoder
- bidrage til udvikling af det sundhedspædagogiske arbejde

Indhold: Sundhedspædagogik, sundhedsbegreber og – opfattelser, sundhedsfremme og forebyggelse, risiko- og beskyttende faktorer, ernæring, seksualitet, socialpsykiatri og psykiatriske diagnoser, fysiske og psykiske funktionsnedsættelser og medicin-håndtering.

Progression: Kerneområdet "Sundhed og omsorg" består af 2 delelementer (modul 2 og 5) med mulighed for fordybelse i modul 9 og 13a (valgmodul). 1.delelement omhandler grundlæggende sundhedspædagogik og sundhedsfremme. 2.delelement er en specialisering indenfor psykiatri- og handicapområdet med fokus på empowerment, recoveryprocesser, inklusion, medborgerskab og selvbestemmelse.

I modul 9 og 13a består muligheden for at fordybe sig indenfor et udvalgt sundhedspædagogisk felt, hvilket kan være yderligere specialisering indenfor eks. psykiatri- og handicapområdet, ældrepedagogik, sundhedsfremme og forebyggelse.

6) Praktik (75 ECTS)

Mål: At den studerende individuelt og i samarbejde med andre deltager i forskellige former for pædagogisk, socialt og diakonalt arbejde og gennem indsamling, bearbejdning og anvendelse af viden og erfaring tilegner sig forudsætninger for en kvalificeret tilrettelæggelse af pædagogiske, sociale, diakonale og ledelsesmæssige opgaver, samt bidrager til udviklingen af professionsfeltet.

Viden: Den uddannede har viden om:

- det pædagogiske, sociale og diakonale professionsfelt
- pædagogiske, diakonale, psykologiske og samfundsfaglige teorier og metoder og deres anvendelse i praksis

Færdigheder: Den uddannede kan:

- redegøre for hvordan teoretisk og praktisk viden om en målgruppe kan kvalificere grundlaget for pædagogisk virksomhed
- redegøre for egen professionsidentitet og forholde sig til professionens handlegrundlag og udvikling
- begrunde og forholde sig etisk og kritisk reflekterende til egen og praktikstedets praksis
- opsamle og reflektere over erfaringer fra praksis

Kompetencer: Den uddannede kan:

- tilrettelægge, gennemføre, dokumentere og evaluere det socialpædagogiske- og diakonale arbejde
- kommunikere professionelt i relation til målgruppe og kolleger
- understøtte målgruppens lærings-, udviklings- og omsorgsbehov i samarbejde med relevante aktører
- udvikle diakonifaglige kompetencer og således bidrage til udvikling af professionen

Indhold: De 3 praktikker gennemføres på godkendte praktikpladser med intern vejledning. Før, under og efter praktikken er der praktikrelateret undervisning i form af praktikværksteder, studiedage og temadage på skolen m.v.

Praktikinstitution og uddannelsessted samarbejder med henblik på at opfylde praktikkens mål og at sikre en uddannelsesmæssig progression og sammenhæng mellem teori og praksis. Praktikken styres af videns-, færdigheds- og kompetencemål og godkendes i forhold hertil. Én af praktikkerne kan gennemføres som udlandspraktik.

Progression: Progressionen i praktikken afspejler sig i kravene til videns-, færdigheds- og kompetencemål, der udarbejdes ved praktikkens start og løbende udvikles og evalueres gennem praktikforløbet.

7) Valgfrit uddannelseselement (15 ECTS)

Mål: At den studerende i teori og praksis fordyber sig i udvalgte faglige elementer, udvikler professionsrelevante færdigheder og arbejder med personlige og sociale kompetencer.

Viden: Den uddannede har viden om:

- udvalgte vidensområder og problematikker

Færdigheder: Den uddannede kan:

- på eksemplarisk vis sætte sig ind i og tilegne sig særlig viden og indsigt inden for udvalgte professionsrelevante fagområder

Kompetencer: Den uddannede kan:

- anvende teori og metode i forhold til udvalgte specialiseringsområder
- arbejde med personlige og sociale kompetencer
- analysere og vurdere pædagogiske og diakonifaglige problemstillinger med henblik på at kunne deltage i den offentlige debat herom
- bidrage til udvikling af professionsfeltet

Indhold: Specialisering, selvstudie, institutionsbesøg, studietur.

Progression: Det valgfrie uddannelseselement forløber over to moduler (modul 9 og modul 13a) og er et fordybelsesmodul, der gør det muligt at fordybe sig i udvalgte specialiseringsområder af de ovennævnte uddannelseselementer. Valgmodulet indgår i den progression, der ligger i de enkelte uddannelseselementer. Den studerende vælger sig ind på moduler, som udbydes af Diakonhøjskolen eller andre uddannelsessteder i ind- og udland.

8) Bachelorprojekt (15 ECTS)

Mål: At den studerende gennem selvstændigt arbejde demonstrerer særlig indsigt i et afgrænset centralt område eller problem af både teoretisk og praktisk karakter inden for det pædagogisk-diaconale professionsområde, samt at den studerende demonstrerer færdigheder i at undersøge, afgrænse, beskrive, analysere, reflektere over og vurdere problemstillinger og udviklingsmuligheder, der vedrører professionsområdet med anvendelse af relevant teoretisk og praktisk indsigt.

Viden: Den uddannede har viden om:

- relevante videnskabelige teorier og metoder inden for det pædagogiske, sociale og diaconale felt
- særlig indsigt i et afgrænset område eller problemfelt

Færdigheder: Den uddannede kan:

- indsamle, bearbejde, og anvende viden og data samt formidle egne fagligt begrundede opfattelser
- reflektere selvstændigt og kritisk over udvalgte problemstillinger, den anvendte viden og de benyttede data

Kompetencer: Den uddannede kan:

- deltage aktivt i de faglige diskussioner inden for det pædagogiske og diaconale område og i tilknytning hertil formidle faglige indsigter
- udarbejde relevante analyser og bidrage til udvikling af såvel profession som professionsfelt

Indhold: I bachelorprojektet behandles en selvvalgt problemstilling, der er relevant i forhold til professionsområdet.

IV. ECTS-fordeling og godkendelse af uddannelseselementer

Professionsbacheloruddannelsen i diakoni og socialpædagogik består af 16 uddannelseselementer fordelt på 16 moduler. Nedenstående skema viser dels ECTS fordelingen i de enkelte uddannelseselementer og moduler, dels hvordan de enkelte uddannelseselementer og moduler afsluttes og godkendes.

Modul	Tema	Godkendelse
Modul 1.	Introduktion til det pædagogiske og diakonale professionsfelt (15 ECTS). Diakoni og socialt arbejde (5 ECTS) Socialpædagogik (5 ECTS) Kulturdidaktik (5 ECTS)	Tværgående studieprodukt. Bestået/ikke-bestået.
Modul 2.	Sundhed og omsorg i socialpædagogisk og diakonalt perspektiv (15 ECTS). Diakoni og socialt arbejde (5 ECTS) Socialpædagogik (5 ECTS) Sundhed og omsorg (5 ECTS)	Skriftlig opgave: Case eller projektarbejde Bestået/ikke bestået.
Modul 3.	Pædagogisk praksis (15 ECTS). Børne- og ungepraktik	Godkendelse af praktik. Bestået/ikke-bestået.
Modul 4.	Socialpædagogisk og diakonalt arbejde I (15 ECTS). Diakoni og socialt arbejde (5 ECTS) Socialpædagogik (10 ECTS)	1.årsprøve. Mundtlig individuel eksamen med ekstern censur. Bedømmelse efter 7-trins-skalaen.
Modul 5.	Socialpædagogisk og diakonalt arbejde II (20 ECTS). Socialpædagogik (5 ECTS) Sundhed og omsorg (5 ECTS) Kulturdidaktik (10 ECTS)	Medvirken i kreativt projekt, godkendelse af projektopgave samt studieprodukter. Bestået/ikke-bestået.
Modul 6 + modul 7.	Relation og kommunikation (30 ECTS) Praktik	Godkendelse af praktik. Bestået/ikke-bestået.
Modul 8.	Socialpædagogisk og diakonalt arbejde III (10 ECTS). Diakoni og socialt arbejde (5 ECTS) Samfund og det tværprofessionelle (5 ECTS)	Studieprodukter og skriftlig opgave. Bestået/ikke-bestået.
Modul 9.	Valgfrit uddannelseselement (10 ECTS). Valgmodul indenfor et eller flere af uddannelsens kerneområder.	Studieprodukter eller anden form for godkendelse. Bestået/ikke-bestået.
Modul 9a.	Udvikling af professionsfelt og det tværprofessionelle arbejde (10 ECTS). Samfund og det tværprofessionelle (5 ECTS) Socialpædagogik (5 ECTS)	Aktiv medvirken ved udviklingsprojekt og udarbejdelse af rapport. Bestået/ikke-bestået.
Modul 10 + modul 11.	Samarbejde og udvikling (30 ECTS) Praktik	Godkendelse af praktik. Bestået/ikke-bestået.
Modul 12.	Socialpædagogisk og diakonalt arbejde IV (10 ECTS). Samfund og det tværprofessionelle (5 ECTS) Socialpædagogik (5 ECTS)	Skriftlig opgave og mundtligt oplæg. Bestået/ikke-bestået.
Modul 13.	Diakoni og profession (10 ECTS). Socialpædagogik (5 ECTS) Diakoni og socialt arbejde (5 ECTS)	Individuel tværgående eksamen med ekstern censur. Bedømmelse efter 7-trins-skalaen.
Modul 13a.	Valgfrit uddannelseselement (5 ECTS). Valgmodul indenfor et eller flere af uddannelsens kerneområder.	Studieprodukter eller anden form for godkendelse. Bestået/ikke-bestået.
Modul 14	Bachelorprojekt (15 ECTS). Bachelorprojekt	Skriftlig & mundtlig eksamen med ekstern censur. Bedømmelse efter 7-trins-skalaen.

V. Semester- og moduloversigt. Uddannelseselementernes mål, indhold, undervisnings- og arbejdsformer

1. Modul: Introduktion til det pædagogiske og diakonale professionsfelt

Målet med dette uddannelseselement er at den studerende får en grundlæggende indsigt i det pædagogiske og diakonale professionsfelt, dels gennem en indføring i kristendommens og diakonale organisationers kilder og centrale begreber, dels gennem en præsentation af centrale pædagogiske begreber og teorier og deres betydning for pædagogisk praksis og endelig ved at introducere til brugen af musik, bevægelse, friluftsliv og værkstedsaktiviteter i professionsrelevante sammenhænge og i forhold til forskellige læringsmiljøer.

Indhold: Pædagogisk teori og centrale pædagogiske grundbegreber, børn og unges sociale, emotionelle, kognitive, sproglige og fysiske udvikling, tilrettelæggelse af pædagogisk arbejde i dagtilbud, bibel- og kirkekundskab, diakoni, kulturdidaktisk teori og gennemførelse af kulturdidaktiske aktiviteter.

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulet består primært af holdundervisning, vejledning og gruppeøvelser.

Mål for læringsudbytte.

Viden: Den studerende har grundlæggende viden om

- det pædagogiske og diakonale professionsfelt
- pædagogiske begreber og teorier
- børns og unges sociale, emotionelle, kognitive, sproglige og fysiske udvikling
- kulturdidaktiske aktiviteters betydning i pædagogisk praksis
- kristendommens kilder og centrale begreber
- teologiske begreber og teorier

Færdigheder: Den studerende kan grundlæggende

- diskutere og formulere mål for pædagogisk praksis
- anvende viden om børn og unges udvikling og forudsætninger i pædagogisk praksis
- beskrive, analysere og diskutere værdier og menneskesyn i en pædagogisk og diakonal praksis
- planlægge, gennemføre og evaluere kulturdidaktiske aktiviteter indenfor områderne musik, bevægelse, friluftsliv og værksted
- redegøre for det pædagogiske og diakonale professionsfelt

Kompetencer: Den studerende kan grundlæggende

- planlægge, gennemføre og evaluere kulturdidaktiske aktiviteter i forhold til forskellige målgrupper
- reflektere over kristendommens- og diakoniens betydning i samfundet i forhold til det pædagogiske og diakonale professionsfelt

2. Modul: Sundhed og omsorg i socialpædagogisk og diakonalt perspektiv

Målet med uddannelseselementet er at gøre studerende fortrolige med grundlæggende sundhedspædagogiske problemstillinger relateret til børn- og ungeområdet, at udvikle viden om sprogtilegnelse og kommunikation og bibel- og kirkehistoriske forhold af betydning for det pædagogiske arbejde indenfor det diakonale område.

Indhold: Sundhed og risiko, resiliens, sundhedsfremme og forebyggelse, madkultur og ernæring, kommunikation, sprogtilegnelse, iagttagelse og dokumentation, diakoni- og kirkehistorie, diakonal etik og konfessionskundskab, det retslige grundlag for socialpædagogisk arbejde.

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulet består primært af holdundervisning, projektarbejde og vejledning.

Mål for læringsudbytte.

Viden: Den studerende har grundlæggende viden om

- sundhedsfremme og forebyggelse
- kommunikation og sprogtilegnelse
- iagttagelsesmetoder og pædagogisk dokumentation
- diakoni og kirkehistorie
- konfessionskundskab og diakonal etik

Færdigheder: Den studerende kan grundlæggende

- identificere sundhedsmæssige problemstillinger og mistrivsel hos børn og unge samt diskutere sundheds- og trivselsfremmende indsatser
- indgå i professionel kommunikation med forskellige målgrupper, pårørende og samarbejdspartnere
- begrunde og tilrettelægge indsatser, der understøtter børns sproglige udvikling
- iagttage og fortolke menneskers intentioner og interaktionsmønstre i en given kontekst
- udvælge og dokumentere pædagogisk praksis gennem forskellige medier
- tolke- og reflektere over bibelske og kirkehistoriske tekster og deres betydning for menneskers livsvilkår
- reflektere over- og diskutere professionsetik

Kompetencer: Den studerende kan grundlæggende

- begrunde og formulere sundhedsfremmende indsatser i pædagogisk- og diakonalt arbejde
- indgå i professionel kommunikation og tilrettelægge sprogindsatser i en pædagogisk kontekst
- integrere diakonifaglige perspektiver i det socialpædagogiske arbejdsfelt

3. Modul: Børn- og ungepraktik: Pædagogisk praksis

Målet i første praktik er, at den studerende kan begrunde, tilrettelægge og evaluere pædagogiske aktiviteter gennem deltagelse i pædagogisk praksis.

Indhold: Pædagogisk arbejde, aktiviteter og metoder, sundhedsfremme, dokumentation og evaluering.

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulet består af praktik, vejledning, praktikrefleksioner og arbejde med portfolio.

Mål for læringsudbytte.

Viden: Den studerende har viden om

- praktikstedets målgrupper samt praktikstedets pædagogiske, diakonale og samfundsmæssige opgaver
- målsætning, tilrettelæggelse og organisering af pædagogisk praksis, herunder om pædagogiske metoders effekter
- evaluerings-, undersøgelses- og dokumentationsformer
- såvel den sundhedsmæssige som den dannelsesmæssige betydning af sunde madvaner, måltidskultur, hygiejne og indeklima

Færdigheder: Den studerende kan

- anvende viden om praktikstedets samfundsmæssige og diakonale opgaver i tilrettelæggelsen af det pædagogiske arbejde
- målsætte, tilrettelægge, gennemføre og evaluere pædagogisk praksis med inddragelse af viden om effekten af forskellige pædagogiske metoder
- dokumentere og evaluere egen deltagelse i pædagogisk praksis, herunder reflektere over kvaliteten i egne læreprocesser
- anvende viden om sundhed og sundhedsfremme i tilrettelæggelsen af det pædagogiske arbejde

Kompetencer: Den studerende kan

- begrunde, tilrettelægge, gennemføre og evaluere pædagogiske aktiviteter gennem deltagelse i pædagogisk praksis på praktikstedet, herunder vurdere egne læreprocesser i praksis

4. Modul: Socialpædagogisk og diakonalt arbejde I

Målet med modulet "Socialpædagogisk og diakonalt arbejde I" er at give studerende en grundlæggende indsigt i problemkomplekser i socialpædagogisk teori og praksis med særligt fokus på mennesker i udsatte positioner, samt at give den studerende begreber og redskaber til det religionspædagogiske arbejde indenfor det socialpædagogiske-diakonale professionsfelt.

Indhold: Normalitet og afvigelse, integration, inklusion og eksklusion, samfundet i pædagogisk arbejde, religionsdidaktik, narrativitet og fortællepædagogik.

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulet består af holdundervisning, forelæsninger og projektarbejde.

Mål for læringsudbytte.

Viden: Den studerende har viden om

- samfundsmæssige forholds betydning i pædagogisk praksis
- integration, inklusions- og eksklusionsmekanismer
- mennesker i udsatte positioner og social- og specialpædagogiske tilgange og metoder
- religionsdidaktik i forhold til børn, unge og voksne

Færdigheder: Den studerende kan

- reflektere over viden om mennesker i udsatte positioner i en samfundsmæssig sammenhæng
- fagligt begrunde handleforslag i forhold til pædagogiske indsatser, der fremmer menneskers deltagelsesmuligheder
- diskutere basale religionsdidaktiske udfordringer i pædagogisk praksis

Kompetencer: Den studerende kan

- identificere og diskutere pædagogiske- og diakonale opgaver i forhold til mennesker i udsatte positioner
- gennemføre grundlæggende religionspædagogiske initiativer i en diakonal og social kontekst

Modul 5: Socialpædagogisk og diakonalt arbejde II

Målet med modulet er at arbejde med forskellige æstetiske læreprocesser og dermed opnå indsigt og færdigheder i at tilrettelægge, udføre og evaluere aktiviteter med forskellige målgrupper; at styrke de studerendes evne til at identificere og analysere problemstillinger og begrunde handleforslag i forhold til mennesker indenfor psykiatri- og handicapområdet samt afprøve metodiske færdigheder i et socialpædagogisk feltarbejde

Indhold: Værkstedsfag, friluftsliv, bevægelse, musik, drama, mennesker med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser, socialpsykiatri og psykiatriske diagnoser, empowerment, recovery, medborgerskab, selvbestemmelse, medicin håndtering, vidensteori, metodelære og feltprojekt, det sociale læringsrum.

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulet består af værksteds- og projektarbejde, forelæsninger, øvelser, vejledning og feltarbejde.

Mål for læringsudbytte.

Viden: Den studerende har viden om

- kulturdidaktiske aktiviteter og projektarbejde
- videnskabelige metoder og feltarbejde
- mennesker med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser, socialpsykiatri og psykiatriske diagnoser

Færdigheder: Den studerende kan

- planlægge, gennemføre og evaluere æstetiske læreprocesser og projekter i forhold til forskellige målgrupper og på baggrund af teorier, fagligt redegøre for valg og metoder
- anvende videnskabelige metoder til undersøgelse og udvikling af socialpædagogisk praksis
- anvende teorier til at identificere og analysere problemstillinger indenfor handicap- og psykiatriområdet og fagligt begrunde handleforslag i forhold til pædagogiske, sociale sundhedsfremmende indsatser.

Kompetencer: Den studerende kan

- på et videnskabeligt grundlag, bidrage til udvikling af socialpædagogisk praksis
- bidrage til udvikling af kulturdidaktiske aktiviteter og læringsmiljøer i forhold til forskellige målgrupper
- identificere og varetage socialpædagogiske og sundhedspædagogiske opgaver

Modul 6-7: Relation og kommunikation

Målet med dette dobbeltmodul er, at den studerende i praktikforløbet erhverver sig kompetencer til at kunne kommunikere professionelt i relation til målgruppen og samarbejdspartnere og på den baggrund kan gennemføre pædagogiske aktiviteter på et etisk forsvarligt grundlag.

Indhold: Relationsdannelse, kommunikation, konflikthåndtering, menneskesyn og professionsetik, pædagogiske aktiviteter og hjælpemidler.

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulet består af praktik, vejledning, praktikrefleksioner og arbejde med portfolio.

Mål for læringsudbytte.

Viden: Den studerende har viden om

- kommunikationsformer og relationsdannelse, herunder om den professionelle samtale
- Menneskesyn, professionsetik, pædagogiske og diakonale værdier
- konflikt- og voldsforebyggelse, konfliktnedtrapning og udadreagerende adfærd
- bevægelsesmæssige, musiske, æstetiske og kreative processers betydning i den socialpædagogiske praksis
- hjælpemidler og professionsteknologier i et lærings- og udviklingsperspektiv

Færdigheder: Den studerende kan

- kommunikere professionelt, etablere og indgå i professionelle relationer til mennesker i udsatte positioner
- analysere og vurdere etik, magt og ligeværd i sin egen og andres tilgang til det enkelte menneske og til fællesskaber
- vurdere konflikter, forebygge og håndtere konflikter samt evaluere indgreb i konflikt- og voldsepisoder
- tilrettelægge, gennemføre og evaluere pædagogiske aktiviteter inden for udvalgte områder, herunder inddrage børn, unge og voksnes kreativitet og perspektiv
- vurdere og anvende hjælpemidler og professionsteknologier i samarbejde med mennesker med særlige behov med henblik på at understøtte udvikling og læring

Kompetencer: Den studerende kan

- kommunikere professionelt i relation til målgruppen og kolleger og kan på den baggrund gennemføre pædagogiske aktiviteter på et etisk forsvarligt grundlag.

Modul 8: Socialpædagogisk og diakonalt arbejde III

Målet med modulet er at give den studerende indsigt i religionspsykologiske og kommunikative sammenhænge i arbejdet med mennesker i udsatte positioner, samt at den studerende gennem teoretiske og kritiske refleksioner kan analysere og vurdere historiske, sociale, politiske og økonomiske vilkårs betydning for det diakonale og socialpædagogiske arbejde og på den baggrund kan analysere menneskers livssituation- og sammenhænge med henblik på at iværksætte tværfaglige-, socialpædagogiske- og diakonale indsatser.

Indhold: Religions- og eksistenspsykologi, den professionelle samtale, menneskesyn og diakoni, sjælesorg, samfundsteori, samspillet mellem civilsamfund, kirke og stat.

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulet består af forelæsninger, holdundervisning, gruppearbejde og øvelser.

Mål for læringsudbytte.

Viden: Den studerende har viden om

- centrale begreber, teorier og metoder inden for samfundsvidenskaberne og deres anvendelse i pædagogisk og diakonal praksis og udviklingsarbejde
- samspillet mellem individ, institution og samfund og dets betydning for den enkeltes opvækst- og livsvilkår
- samspillet mellem civilsamfund, kirke og stat
- religions- og eksistenspsykologi

Færdigheder: Den studerende kan

- anvende centrale begreber, teorier og metoder vedrørende samspillet mellem individ, institution og samfund
- analysere og vurdere historiske, sociale, politiske og økonomiske vilkårs betydning for det diakonale og socialpædagogiske arbejde
- gennemføre eksistentielle og sjælesørgeriske samtaler med mennesker i udsatte livssituationer

Kompetencer: Den studerende kan

- håndtere komplekse problemstillinger ud fra en helhedsforståelse af menneskers mangesidige livssammenhænge og forskellige behov
- iværksætte- og bidrage til udvikling af diakonale og socialpædagogiske indsatser

Modul 9: Valgfrit uddannelseselement

Gennem det valgfrie uddannelseselement er der mulighed for at fordybe sig i udvalgte faglige områder, udvikle professionsrelevante færdigheder og arbejde med personlige og sociale kompetencer. Det valgfrie uddannelseselement ligger indenfor eller går på tværs af uddannelsens kerneområder.

Indhold: Specialisering

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulets undervisnings- og arbejdsformer vil variere afhængig af de konkrete valgudbud.

Mål for læringsudbytte.

Viden: Den studerende har viden om

- udvalgte vidensområder og problematikker

Færdigheder: Den studerende kan

- på eksemplarisk vis sætte sig ind i og tilegne sig særlige viden og indsigt inden for udvalgte professionsrelevante fagområder

Kompetencer: Den studerende kan

- anvende teori og metode i forhold til udvalgte specialiseringsområder
- arbejde med personlige og sociale kompetencer
- analysere og vurdere pædagogiske og diakonifaglige problemstillinger med henblik på at kunne deltage i den offentlige debat herom
- bidrage til udvikling af professionsfeltet

Modul 9a: Udvikling af professionsfelt og det tværprofessionelle arbejde

Målet med modulet er at den studerende reflekterer over egen faglighed og professionsidentitet samt udvikler kompetence til at identificere og analysere muligheder og udfordringer i det tværprofessionelle samarbejde, herunder arbejder med udvikling af helhedsorienterede indsatser på tværs af den offentlige, frivillige og private sektor.

Indhold: professionsteori, tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde, innovation og samskabelse, samspillet mellem civilsamfund, kirke og stat, internationale konventioner og det retlige grundlag for socialpædagogisk arbejde.

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulet består primært af forelæsninger, holdundervisning, gruppearbejde og øvelser.

Mål for læringsudbytte.

Viden: Den studerende har viden om

- den samfundsmæssige og socialpolitiske udvikling, lovgivningen og de etiske diskurser og deres betydning i praksis
- professionsteori og tværprofessionelt samarbejde
- innovation og samskabelse

Færdigheder: Den studerende kan

- identificere og analysere problemstillinger og udviklingsmuligheder ud fra et individ-, institutions- og samfundsperspektiv
- reflektere over og redegøre for egen faglighed og professionsidentitet i relation til andre professioners faglighed
- tænke udviklingsorienteret og indgå i samskabende processer

Kompetencer: Den studerende kan

- forvalte gældende love og bestemmelser i relation til socialpædagogisk- og diakonal praksis
- bidrage til udvikling af pædagogisk, socialt og diakonalt arbejde
- indgå i- og lede tværprofessionelle samarbejdsprocesser
- planlægge, udføre og evaluere helhedsorienterede indsatser og udviklingsprojekter i det tværprofessionelle arbejde

Modul 10-11: Samarbejde og udvikling

Målet med dette dobbeltmodul er at den studerende i sit praktikforløb gennem udvikling af pædagogisk og diakonal praksis kan understøtte målgruppens lærings-, udviklings- og omsorgsbehov og perspektiver i samarbejde med relevante aktører.

Indhold: institutionelle og organisatoriske rammer for socialpædagogisk- og diakonalt arbejde, social- og specialpædagogiske tilgange og metoder, samarbejde med professioner, frivillige og pårørende, forandringsprocesser og innovation.

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulet består af praktik, vejledning, praktikrefleksioner og arbejde med portfolio.

Mål for læringsudbytte.

Viden: Den studerende har viden om

- institutionelle, organisatoriske og ledelsesmæssige rammer for socialpædagogiske og diakonale indsatser
- forskellige social- og specialpædagogiske tilgange og metoder
- tilgrænsende fagligheder og rammerne for tværprofessionelt samarbejde
- opgave- og ansvarsfordeling mellem målgrupperne, professionelle, frivillige og pårørende
- forandringsprocesser og innovation
- didaktiske og pædagogiske metoder til udvikling af pædagogisk praksis, herunder dokumentation og evaluering

Færdigheder: Den studerende kan

- agere professionelt inden for de givne institutionelle, organisatoriske og ledelsesmæssige rammer
- foretage en faglig vurdering af de metoder, som anvendes på praktikstedet
- indgå i tværprofessionelt samarbejde om løsningen af konkrete opgaver og/eller problemstillinger
- redegøre for egen faglighed, opgaver og ansvar i et mangefacetteret samarbejde
- deltage i udviklingen af den pædagogiske praksis gennem innovative og eksperimenterende tiltag
- sætte mål, anvende dokumentations- og evalueringsmetoder og udvikle viden gennem deltagelse, systematisk erfaringsopsamling og refleksion over pædagogisk praksis

Kompetencer: Den studerende kan

- gennem udvikling af pædagogisk og diakonal praksis understøtte de tre målgruppers lærings-, udviklings- og omsorgsbehov og perspektiver i samarbejde med relevante aktører.

Modul 12: Socialpædagogisk og diakonalt arbejde IV

Målet med modulet er at udvikle den studerende evne til at indgå i- og lede udviklings- og projektarbejde i samarbejde med andre professioner, kirke og civilsamfund samt at studerende får kendskab til de vigtigste videnskabs- og dannelsesstraditioner, deres grundlag og perspektiver.

Indhold: videnskabsteori, organisations- og ledelsesteori, udviklingsarbejde og projektledelse, innovation og socialt entreprenørskab.

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulet består primært af forelæsninger, holdundervisning, gruppearbejde og øvelser.

Mål for læringsudbytte.

Viden: Den studerende har viden om

- videnskabsteoretiske perspektiver
- udviklings- og projektarbejde
- innovation og socialt entreprenørskab
- organisations- og ledelsesteori

Færdigheder: Den studerende kan

- sætte det socialpædagogiske arbejde ind i en videnskabsteoretisk og fag-etisk referenceramme
- organisere projekt- og udviklingsarbejde i samarbejde med frivillige, offentlige- og private aktører
- udvælge og begrunde ledelsesteorier til brug i professionsfeltet

Kompetencer: Den studerende kan

- indgå i og varetage ledelsesopgaver i det socialpædagogiske og diakonale arbejde, herunder påtage sig projekt- og teamledelse og tilrettelægge organisatoriske strategier
- bidrage til udvikling af professionsfeltets institutionelle rammer

Modul 13: Diakoni og profession

Målet med modulet er, at den studerende selvstændigt vurderer og analyserer diakonalt, socialt og pædagogisk omsorgsarbejde med henblik på at kunne begrunde, iværksætte og evaluere pædagogiske indsatser ift. mennesker i udsatte positioner. Modulet har desuden til mål at afslutte de centrale kerneområder socialpædagogik og diakoni og socialt arbejde med en afsluttende eksamen.

Indhold: Forskningsbaseret socialt arbejde, evalueringsmodeller, diakoni, etik og dømmekraft, teoretiske og metodiske tilgange i diakonal og socialpædagogisk praksis.

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulet består af undervisning, øvelser, vejledning og gruppearbejde.

Mål for læringsudbytte.

Viden: Den studerende har viden om

- forskningsbaseret socialt arbejde
- teoretiske og metodiske tilgange i diakonal- og socialpædagogisk praksis
- etiske teorier og diakonale metoder

Færdigheder: Den studerende kan

- anvende forskningsbaseret viden i analyser og vurderinger
- vurdere, analysere og evaluere pædagogiske og diakonale indsatser, der fremmer udvikling, livskvalitet og deltagelsesmuligheder hos forskellige målgrupper
- vurdere og reflektere over menneskesyn, etiske dilemmaer og socialdiakonens dømmekraft
- tilegne sig særlig viden og indsigt indenfor udvalgte professionsrelevante fagområder

Kompetencer: Den studerende kan

- begrunde, iværksætte, dokumentere og evaluere pædagogiske indsatser i forhold til mennesker i udsatte positioner
- integrere pædagogiske, psykologiske, sociologiske og diakonifaglige perspektiver i det socialpædagogiske arbejde
- varetage undervisningsopgaver på baggrund af pædagogisk tilrettelæggelse og teologisk refleksion

Modul 13 a: Valgfrit uddannelseselement

Gennem det valgfrie uddannelseselement er der mulighed for at fordybe sig i udvalgte faglige områder, udvikle professionsrelevante færdigheder og arbejde med personlige og sociale kompetencer. Det valgfrie uddannelseselement ligger indenfor eller går på tværs af uddannelsens kerneområder.

Det valgfrie uddannelseselement kan indgå som en del af et tværprofessionelt bachelorprojekt svarende til 20 ECTS.

Indhold: specialisering

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulets undervisnings- og arbejdsformer vil variere afhængig af de konkrete valgudbud.

Mål for læringsudbytte.

Viden: Den studerende har viden om

- Udvalgte vidensområder og problematikker

Færdigheder: Den studerende kan

- på eksemplarisk vis sætte sig ind i og tilegne sig særlige viden og indsigt inden for udvalgte professionsrelevante fagområder

Kompetencer: Den studerende kan

- anvende teori og metode i forhold til udvalgte specialiseringsområder
- arbejde med personlige og sociale kompetencer
- analysere og vurdere pædagogiske og diakonifaglige problemstillinger med henblik på at kunne deltage i den offentlige debat herom
- bidrage til udvikling af professionsfeltet

Modul 14: Bachelorprojekt

Målet med uddannelseselementet "Bachelorprojekt" er at den studerende gennem selvstændigt arbejde eller i gruppe demonstrerer særlig indsigt i et afgrænset centralt område eller problem af både teoretisk og praktisk karakter indenfor det pædagogisk-diakonale professionsområde, samt at den studerende demonstrerer færdigheder i at undersøge, afgrænse, beskrive, analysere, reflektere over og vurdere problemstillinger og udviklingsmuligheder, der vedrører professionsområdet med anvendelse af relevant teoretisk og praktisk indsigt.

Indhold: I bachelorprojektet behandles en selvvalgt problemstilling, der er relevant i forhold til professionsområdet.

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulet består primært af selvstudium eller gruppearbejde, vejledning og enkelte forelæsninger.

Mål for læringsudbytte.

Viden: Den studerende har viden om

- relevante videnskabelige teorier og metoder inden for det pædagogiske, sociale og diakonale felt
- et afgrænset område eller problemfelt

Færdigheder: Den studerende kan

- indsamle, bearbejde og anvende viden og data samt formidle egne fagligt begrundede opfattelser
- reflektere selvstændigt og kritisk over udvalgte problemstillinger, den anvendte viden og de benyttede data

Kompetencer: Den studerende kan

- deltage aktivt i de faglige diskussioner inden for det pædagogiske og diakonale område og i tilknytning hertil formidle faglige indsigter
- udarbejde relevante analyser og bidrage til udvikling af såvel profession som professionsfelt

VI. Praktikuddannelsen

VI.I. Mål for praktikken

Målet med praktikken er at den studerende individuelt og i samarbejde med andre deltager i forskellige former for pædagogisk, socialt og diakonalt arbejde og gennem indsamling, bearbejdning og anvendelse af viden og erfaring tilegner sig forudsætninger for en kvalificeret løsning af pædagogiske, sociale, diakonale og ledelsesmæssige opgaver, samt bidrager til udviklingen af professionsfeltet.

Praktikuddannelsen bidrager til uddannelsens målsætning ved at tilvejebringe basis og ramme for professionsbaseret viden, forståelse og færdigheder som grundlag for professionel handling. Praktikuddannelsen og undervisningen på uddannelsesinstitutionen udgør to forskellige, gensidigt supplerende læringsrum, hvor vidensformer i samspil kan kvalificere den studerendes læring og videnskabelse. Udgangspunktet for den studerendes læring er deltagelse, systematisk erfaringsopsamling og refleksion. Uddannelsens 3 praktikperioder tilrettelægges med en progression, der gradvist inddrager flere perspektiver på det pædagogiske og diakonale arbejdes kompleksitet, og som udvider de studerendes opmærksomhedsfelt og overblik i forhold til praksis og profession.

Forventninger til praktikstedet og den studerende er udførligt beskrevet i uddannelsens praktikpjece.

VI.II. Tilrettelæggelse

Praktikuddannelses tilrettelæggelse:

1. Praktik: 10 ugers varighed med et gennemsnitligt ugentligt timetal på 30 timer på praktikinstitutionen og 7 timer til studiearbejde (refleksion, portfolio, litteratur).

Praktikken er SU-financeret. Der afholdes studiedage på Diakonhøjskolen

2. og 3. praktik: 6 mdr. varighed med et gennemsnitligt ugentligt timetal på 32.5 timer pr. uge. Praktikkerne er lønnede og svarer til i alt 60 ECTS. Der afholdes studiedage på Diakonhøjskolen.

VI.III Kompetencemål, videns- og færdighedsmål

Praktikken forberedes i forudgående praktikværksteder, hvor der arbejdes med udarbejdelse af mål for praktikken. Målene er praktikkens styringsredskab og danner grundlag for evalueringen af forløbet.

VI.IV. Vejledning

Til hvert praktikforløb er der knyttet en praktiklærer fra uddannelsesinstitutionen og en praktikvejleder fra praktikinstitutionen. Som udgangspunkt skal den studerende have vejledning min. 1-2 timer pr. uge ved praktikstedets vejleder.

VI.V. Statusmøde

Der afholdes samtale mellem studerende, praktikvejleder og praktiklærer senest når 2/3 af praktikperioden er forløbet. Mødets formål er at gøre status i forhold til den studerendes arbejde med målene og at diskutere den studerendes fremadrettede læringsprocesser og arbejde med målene.

VI.VI. Praktikgodkendelse

Praktikken godkendes på baggrund af den studerendes arbejde med målene. Praktikstedet kan indstille praktikken til godkendelse / ikke-godkendelse, men det er uddannelsesstedet, der træffer den endelige afgørelse.

De konkrete retningslinjer for praktikken, herunder retskravene, er beskrevet i praktikpjece, som gennemgås med de studerende i praktikforberedelsen.

VI.VII. Mødepligt i praktikken

Studerende har mødepligt til alle dele af praktikuddannelsen, herunder studiedage på Diakonhøjskolen.

VII. Det sociale læringsrum

Uddannelsen i diakoni og socialpædagogik har som et vigtigt mål at udfordre hver studerende i forskellige læringsituationer og læringsmiljøer så tæt på professionen som muligt. Grundidéen er, at de studerendes læring skal understøttes af de blivende og skiftende fællesskaber, som de er en del af. I "Bekendtgørelsen om uddannelsen til professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik" får dette bl.a. udtryk i følgende kompetencemål:

"Den studerende kan udføre professionsrelevante praktiske arbejdsopgaver, begå sig i skiftende fællesskaber og bidrage til udviklingen af fælles læringsituationer og – miljøer."

"Den studerende kan arbejde med personlige og sociale kompetencer både i forhold til sig selv og i forhold til det professionelle arbejde med brugere."

"Den studerende kan indgå i og varetage ledelsesopgaver i forhold til såvel frivillige som professionelle i det socialpædagogiske og diakonale professionsfelt, herunder påtage sig projekt- og teamledelse og tilrettelægge organisatoriske strategier."

Det sociale læringsrum er en gennemgående indholdsdel i kerneområderne "Diakoni og socialt arbejde", "Socialpædagogik", "Samfundet og det tværprofessionelle" og "Kulturdidaktik" med det dobbelte mål: (1) at udfordre den studerende i professionsrelevante læringsituationer og (2) at arbejde med inddragelse og ledelse af frivillige.

(1) Det sociale læringsrum indgår som en integreret del af uddannelsen i form af professionsrelaterede arbejdsopgaver og udviklingen af personlige og sociale kompetencer i en praksisnær kontekst. Den studerende introduceres til, udfører og evaluerer/reflekterer over praktiske arbejdsopgaver, både i det daglige uddannelsesmiljø og i forbindelse med projektarbejde. I arbejdet med det diakonale og pædagogiske professionsfelt i både teori og praksis udfordres den studerende til at forholde sig til de personlige, sociale, kulturelle og praktiske kompetencer, som er nødvendige for at få omsorgsarbejdet til at lykkes. Kulturprojektet (modul 5) er eksplicit udformet som et laboratorium for det sociale læringsrum, hvor ovennævnte kompetencer afprøves i praksis og efterfølgende refleksion. Det sociale læringsrum knytter sig til Diakonhøjskolens højskoletradition, hvor et fælles bo- og kostskolemiljø, kreative værksteder og sociale arrangementer udgør en uundværlig bestanddel af diakonuddannelsen.

(2) De studerende kommer gennem uddannelsen til at arbejde med inddragelse og ledelse af frivillige. Ledelse af frivillige er helt afgørende indenfor det diakonale professionsfelt og er i stigende grad til at være en del af det pædagogiske arbejde i kommunalt regi. Det er især i uddannelsens projektmoduler (modul 5 og 9a) og i modulerne "Udvikling af professionsfelt og det tværprofessionelle arbejde" (modul 9) og "Diakoni og profession (modul 13) samt i forbindelse med 1.semesters besøgstjeneste, at der arbejdes med projekt- og teamledelse i forhold til frivillige. Ledelse af

frivillige forudsætter at der er fuld opmærksomhed på samarbejdets betydning for det sociale læringsrum. Således er der en tydelig sammenhæng mellem uddannelsens fokus på det sociale læringsrum i øvrigt (se pkt.1) og frivillighedsledelse. Betydningen af det sociale læringsrum for uddannelsen og professionen indebærer, at de studerende har pligt til at være en del af de aktiviteter, der understøtter det sociale læringsrum. Sådanne aktiviteter er f.eks. varetagelse af praktiske opgaver (bl.a. rengøring, opvask, forberedelse til arrangementer), deltagelse i projektsamarbejde, deltagelse i udvalgsarbejde mm. Den studerendes deltagelse registreres og evalueres, dels i forbindelse med de moduler, aktiviteten indgår i, dels i forbindelse med semesterevalueringen. Manglende opfyldelse af krav til deltagelse i "det sociale læringsrum" afstedkommer manglende godkendelse af det enkelte modul (se reglerne om deltagelsespligt).

VIII. Internationalisering

Internationalisering af uddannelsen ligger hovedsageligt i muligheden for udlandspraktikker, gennemførelse af valgmoduler i udlandet og i udviklingen af et internationalt fagligt netværk.

VIII.I. Mulighed for udlandsstudier/-praktik

Uddannelsens 2. eller 3.praktik kan gennemføres i udlandet under forudsætning af, at den foregår på et af uddannelsen godkendt praktiksted. Ansøgning om udlandspraktik foretages i tilknytning til de forberedende praktikværksteder og fremsendes til uddannelseslederen senest 4 måneder før praktikkens start. Den studerende skal, for at ansøgning om udlandspraktik kan godkendes, dels kunne dokumentere relevante sproglige kundskaber dels have gennemført tidligere uproblematisk(e) praktikforløb.

Det er ligeledes muligt at tage de valgfrie uddannelseselementer i udlandet. Den studerende indgiver ønsker herom til uddannelseslederen senest 2 måneder før uddannelseselementets start. Uddannelseslederen træffer, senest 14 dage efter ansøgning, afgørelse om forhåndsmerit ud fra sammenlignelighed ift. ECTS point, kompetencemål og modulprøve.

VIII.II. Internationale netværk

Den danske uddannelse til socialdiakon er del af en århundrede gammel europæisk uddannelses- og professionstradition. Uddannelsen på Diakonhøjskolen har taget sit udgangspunkt og udviklet sig i denne tradition med skiftende kontakt til de uden-

landske uddannelsesinstitutioner. Som led i et europæisk netværkssamarbejde – Eurodiaconia – er der tæt kontakt til centrale diakonale uddannelsessteder i Norge, Finland og Tyskland og en række andre central- og østeuropæiske lande. Samarbejdet udmønter sig i forsknings- og udviklingssamarbejde og udveksling af undervisere og bidrager derigennem til uddannelsens faglige udvikling og internationale positionering. Studerende kan løbende ansøge om stipendium til studieophold på- eller internationalt netværkssamarbejde i tilknytning til ovenstående uddannelsessteder. Begrundet ansøgning fremsendes til Diakonhøjskolens forstander.

IX. Deltagelsespligt og indstilling til eksamen

Ved modulstart gennemgås moduloversigten med henblik på at afstemme forventninger omkring modulets undervisningsforløb, modulprøver og deltagelsespligt.

Deltagelsespligten består af følgende elementer:

- (1) Mødepligt, der omfatter alle studieforløb, undervisning, projektarbejde, tema- og højskoledage, vejledningstimer og det sociale læringsrum. Mødepligten dokumenteres ved afkrydsningslister. Den studerende skal, som minimum, deltage i 80 % af ovennævnte studieforløb.
- (2) Rettidig aflevering og korrekt afleveringsform af opgaver / studieprodukter.
- (3) Aktiv medvirken og deltagelse i uddannelsens forskellige studieforløb.

Godkendelse af deltagelsespligten er en forudsætning for at kunne indstilles til modulprøve og eksamen eller på anden vis at få godkendt modulet. Har en studerende forsømt sin deltagelsespligt i et modul, kan den studerende ikke indstilles til prøve eller eksamen, og der vil være brugt ét eksamensforsøg.

Senest to uger før afholdelse af modulprøve eller eksamen meddeles den studerende om deltagelsespligten er godkendt / ikke godkendt.

Ved ikke-godkendt deltagelsespligt udarbejder uddannelseslederen efter samtale med den studerende plan for, hvordan deltagelsespligten kan opfyldes.

Har en studerende ikke bestået mindst én prøve på uddannelsen inden for en sammenhængende periode på 1 år, udskrives den studerende af uddannelsen.

Ved dokumenteret sygdom kan der indgås aftale om særligt tilrettelagt studieaktivitet. Dette sker efter aftale med uddannelsesleder.

X. Prøve- og eksamensbestemmelser

Prøver og prøveformer tilrettelægges efter bestemmelserne i:

- eksamensbekendtgørelse nr. 1519 af 19.december 2013.

X.I. Prøver og prøveformer

I uddannelsen indgår det antal prøver, der er nævnt i kap. IV i uddannelsens studieordning. Hvert modul afprøves særskilt. Derudover er der fastlagt et antal eksaminer, der går på tværs af uddannelseselementer og kerneområder.

Uddannelsen benytter sig af varierende prøveformer: skriftlige og/eller mundtlige eksaminer med ekstern censur og bedømmelse efter 7-trins-skalaen, skriftlige og/eller mundtlige modulprøver, der afslutter uddannelseselementer, samt studieprodukter.

Aflevering af studieprodukter kan træde i stedet for og/eller supplere modulprøver.

De enkelte prøver stilles på baggrund af de enkelte modulers kompetencemål.

Prøveformerne tilgodeser uddannelsens formål og ligger i forlængelse af de undervisnings- og studieformer, som den studerende møder i uddannelsen. Prøveformerne sikrer, at der kan foretages en individuel bedømmelse af eksaminanden.

Følgende prøver indgår i uddannelsen:

Modul	Prøveform og formalia	Bedømmelse
Modul 1	Tværgående studieprodukt. De studerende skal gruppevis og individuelt udarbejde et tværgående, kreativt studieprodukt. Studieproduktet består af: - en skriftlig opgave (4800 - 9600 anslag), der skal indeholde en kort præsentation af produktet samt den studerendes overvejelser af, hvordan kulturdidaktiske aktiviteter planlægges, gennemføres og evalueres - et kulturdidaktisk produkt	Intern bedømmelse: bestået/ikke bestået.
Modul 2	Skriftlig opgave. Med afsæt i udleveret case eller gennemført projekt udarbejdes den skriftlige opgave. Opgaven skal som minimum fylde 5 sider (12.000 anslag) – og som maksimum 7 sider (16.800) anslag). Hertil kommer litteraturliste og eventuelle bilag.	Intern bedømmelse: bestået/ikke bestået.

Modul	Prøveform og formalia	Bedømmelse
Modul 3	<p>Godkendelse af praktik.</p> <p>Praktikstedet afgiver senest 1 uge før afslutningen af praktikperioden en skriftlig begrundet indstilling til Diakonhøjskolen om, hvorvidt den studerendes uddannelsesmæssige udbytte for perioden kan godkendes.</p> <p>Indstillingen udarbejdes med inddragelse af den studerendes portfolio og med afsæt i praktikkens kompetencemål. Den studerende afleverer sin præsentationsportfolio som dokumentation for arbejdet med kompetencemålene (se praktikpjece).</p> <p>Desuden udarbejder den studerende en skriftlig evaluering af, hvordan det har været at være studerende på praktikstedet.</p> <p>Ved betænkelighed i forhold til godkendelse</p> <p>Er praktikstedet betænkelig ved at godkende den studerendes praktik, skal dette tydeligt fremgå af indstillingens konklusion. Vurderingen udleveres til og gennemgås med den studerende.</p> <p>Såfremt en studerendes praktikperiode ikke indstilles til godkendelse, har den studerende mulighed for, inden for én uge, skriftligt at kommentere praktikstedets indstilling. Diakonhøjskolen indsamler de nødvendige oplysninger og kommentarer i sagen og træffer på baggrund heraf afgørelse om, hvorvidt praktikken kan bedømmes godkendt eller ikke-godkendt.</p> <p>En studerende, hvis praktikperiode vurderes Ikke-godkendt, kan ikke fortsætte på uddannelsens næste modul, men har ret til at gå praktikperioden om én gang. Diakonhøjskolen indkalder den studerende til en afklarende samtale med uddannelseslederen om det videre forløb, herunder om mulighederne for at få en erstatningspraktik, ansøgning om orlov eller evt. ophør på studiet.</p>	Bestået/ikke bestået.
Modul 4	<p>Mundtlig individuel eksamen med ekstern censur.</p> <p>Førsteårsprøven afslutter uddannelsens modul 4 og trækker samtidigt linjer tilbage til første studieår.</p> <p>Pensum, tematikker, indsigter, erfaringer og diskussioner herfra indgår således som en del af prøven. Førsteårsprøven er en mundtlig individuel eksamen med ekstern censur. Der udarbejdes, forud for den mundtlige eksamen, en skriftlig disposition på baggrund af den stillede opgave, der tager afsæt i centrale temaer fra undervisningen.</p> <p>Det forventes, at den skriftlige disposition danner grundlag for det mundtlige oplæg i eksamen.</p> <p>Den tidsmæssige ramme for den mundtlige eksamen er 20 min. Indledningsvis, har den studerende max. 10 min. til et oplæg, efterfølgende er der afsat 10 min. til spørgsmål og faglig samtale.</p> <p>På baggrund af den mundtlige præstation bedømmes eksamen efter 7-trinsskalaen.</p>	Ekstern censur. 7-trinsskalaen.

Modul	Prøveform og formalia	Bedømmelse
Modul 5	<p>Aktiv medvirken i kreativt projekt, godkendelse af projektopgave samt studieprodukter.</p> <p>Modulet godkendes dels ved gennemført deltagelse i modulets felt- og kreative projekt dels ved godkendelse af opgave i tilknytning til projekterne (7.200-12.000 anslag) og dels ved aflevering af 1-3 studieprodukter indenfor kerneområdet: Sundhed og omsorg. Studieprodukterne kan enten være mundtlige oplæg (10 min.) i tilknytning til undervisningen, skriftlige produkter (7.200 - 14.400 anslag), øvelser eller andet.</p>	Intern bedømmelse: bestået/ikke bestået.
Modul 6 + 7	<p>Godkendelse af praktik.</p> <p>Praktikstedet afgiver senest 3 uger før afslutningen af praktikperioden en skriftlig begrundet indstilling til Diakonhøjskolen om, hvorvidt den studerendes uddannelsesmæssige udbytte for perioden kan godkendes.</p> <p>Indstillingen udarbejdes med inddragelse af den studerendes portfolio og med afsæt i praktikkens kompetencemål. Den studerende afleverer sin præsentationsportfolio som dokumentation for arbejdet med kompetencemålene (se praktikpiecen).</p> <p>Desuden udarbejder den studerende en skriftlig evaluering af, hvordan det har været at være studerende på praktikstedet.</p> <p>Ved betænkelighed i forhold til godkendelse</p> <p>Er praktikstedet betænkelig ved at godkende den studerendes praktik, skal dette tydeligt fremgå af indstillingens konklusion. Vurderingen udleveres til og gennemgås med den studerende.</p> <p>Såfremt en studerendes praktikperiode ikke indstilles til godkendelse, har den studerende mulighed for, inden for én uge, skriftligt at kommentere praktikstedets indstilling. Diakonhøjskolen indsamler de nødvendige oplysninger og kommentarer i sagen og træffer på baggrund heraf afgørelse om, hvorvidt praktikken kan bedømmes godkendt eller ikke-godkendt.</p> <p>En studerende, hvis praktikperiode vurderes Ikke-godkendt, kan ikke fortsætte på uddannelsens næste modul, men har ret til at gå praktikperioden om én gang. Diakonhøjskolen indkalder den studerende til en afklarende samtale med uddannelseslederen om det videre forløb, herunder om mulighederne for at få en erstatningspraktik, ansøgning om orlov eller evt. ophør på studiet.</p>	Bestået/ikke bestået.
Modul 8	<p>Studieprodukter og skriftlig opgave.</p> <p>Modulet afprøves ved aflevering af to studieprodukter indenfor hvert af modulets to kerneområder samt en tværfaglig modulopgave. Studieprodukterne kan enten være mundtlige oplæg (10 min.) i tilknytning til undervisningen, skriftlige produkter (7.200 - 14.400 anslag), øvelser eller andet. Den tværfaglige modulopgave stilles med afsæt i det læste pensum. Opgaven skal fylde 8-10 normalsider (19.200 - 24.000 anslag).</p>	Intern bedømmelse: bestået/ikke bestået.

Modul	Prøvetform og formalia	Bedømmelse
Modul 9	Studieprodukt eller anden form for godkendelse. Modulets godkendelse afhænger af den studerendes valg af valgfrit uddannelseselement. Krav til godkendelse af modulet vil fremgå af præsentation af valgmuligheder.	Intern bedømmelse: bestået/ikke bestået.
Modul 9a	Aktiv medvirken ved udviklingsprojekt og udarbejdelse af rapport. Modulet godkendes ved gennemført deltagelse i det udbudte tværprofessionelle udviklingsprojekt samt udarbejdelse af rapport i tilknytning hertil. Rapportens omfang skal være mellem 19.200 og 24.000 anslag.	Intern bedømmelse: bestået/ikke bestået.
Modul 10 + 11	Godkendelse af praktik. Praktikstedet afgiver senest 3 uger før afslutningen af praktikperioden en skriftlig begrundet indstilling til Diakonhøjskolen om, hvorvidt den studerendes uddannelsesmæssige udbytte for perioden kan godkendes. Indstillingen udarbejdes med inddragelse af den studerendes portfolio og med afsæt i praktikkens kompetencemål. Den studerende afleverer sin præsentationsportfolio som dokumentation for arbejdet med kompetencemålene (se praktikpjecen). Desuden udarbejder den studerende en skriftlig evaluering af, hvordan det har været at være studerende på praktikstedet. Ved betænkelighed i forhold til godkendelse Er praktikstedet betænkelig ved at godkende den studerendes praktik, skal dette tydeligt fremgå af indstillingens konklusion. Vurderingen udleveres til og gennemgås med den studerende. Såfremt en studerendes praktikperiode ikke indstilles til godkendelse, har den studerende mulighed for, inden for én uge, skriftligt at kommentere praktikstedets indstilling. Diakonhøjskolen indsamler de nødvendige oplysninger og kommentarer i sagen og træffer på baggrund heraf afgørelse om, hvorvidt praktikken kan bedømmes godkendt eller ikke-godkendt. En studerende, hvis praktikperiode vurderes Ikke-godkendt, kan ikke fortsætte på uddannelsens næste modul, men har ret til at gå praktikperioden om én gang. Diakonhøjskolen indkalder den studerende til en afklarende samtale med uddannelseslederen om det videre forløb, herunder om mulighederne for at få en erstatningspraktik, ansøgning om orlov eller evt. ophør på studiet.	Bestået/ikke bestået.
Modul 12	Skriftlig opgave og mundtligt oplæg. Modulet afprøves ved aflevering og godkendelse af selvvalgt skriftlig opgave samt mundtligt oplæg i tilknytning hertil. Den skriftlige opgave, hvis tema er selvvalgt indenfor modulets tematik, skal fylde 24.000 - 28.800 anslag. Det mundtlige oplæg (10 min.) skal være en præsentation af opgaven og dens væsentligste pointer.	Bestået/ikke bestået.

Modul	Prøveform og formalia	Bedømmelse
Modul 13	<p>Individuel tværgående eksamen med ekstern censur.</p> <p>Modulet afprøves ved individuel tværgående eksamen der samtidigt afslutter de centrale kerneområder: Socialpædagogik og Diakoni og socialt arbejde.</p> <p>Senest en uge før eksamen bliver den studerende præsenteret for 3 socialpædagogiske hovedområder med dertilhørende temaer. Den studerende skal vælge et hovedområde og et tema. Ved eksamen skal den studerende formidle sin viden om det valgte hovedområde og tema, samt reflektere på baggrund af teoretiske indsigter og praktiske erfaringer. Den studerende skal henvise til og diskutere ud fra den litteratur, der er arbejdet med igennem uddannelsen og de erfaringer, som den studerende i teori- og praktikforløb har med det pågældende emne.</p> <p>Forud for eksamen udarbejder den studerende en synopsis (max. 4.800 anslag) samt en litteraturliste.</p> <p>Ved eksamen har den studerende 10 min. til indledende oplæg ud fra synopsen - herefter er der 20 min. til samtale mellem den studerende, eksaminator og censor.</p>	Ekstern censur. 7-trinsskalaen.
Modul 13a	<p>Studieprodukt eller anden form for godkendelse.</p> <p>Modulets godkendelse afhænger af den studerendes valg af valgfrit uddannelseselement. Krav til godkendelse af modulet vil fremgå af præsentation af valgmuligheder.</p>	Bestået/ikke bestået.
Modul 14	<p>Skriftlig & mundtlig eksamen med ekstern censur.</p> <p>Bachelorforløbet har følgende struktur:</p> <p>I) Forberedelsesfasen II) Arbejdet med bachelorprojektet med vejledning III) Eksamensforberedelse og eksamen</p> <p>I. FORBEREDELSESFASEN</p> <p>Her skal emnet, problemformuleringen og bachelorformen fastlægges.</p> <p>a. Den studerende vælger først et emne.</p> <p>b. Umiddelbart herefter tildeles en vejleder. På det første møde hermed aftales vejledningsforløbet med henblik på forventningsafstemning. Vejlederens rolle er primært at give med- og modspil ved udarbejdelse af endelig problemformulering, valg af litteratur, valg af metode, valg af bachelorform, disponering og afgrænsning af stoffet. Det er alene den studerende, der er ansvarlig for det afleverede bachelormateriale.</p> <p>c. Det endelige valg af bachelorform sendes til vejlederen.</p> <p>II. ARBEJDET MED BACHELORPROJEKTET MED VEJLEDNING</p> <p>Bachelorprojektet kan afleveres på tre måder:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Skriftlig opgave 2. Skriftlig opgave og et blivende produkt 3. Skriftlig opgave og et ikke-blivende produkt <p>1. Skriftlig opgave</p> <p>Arbejdet med den skriftlige bacheloropgave tager ud-</p>	Ekstern censur. 7-trinsskalaen.

gangspunkt i kravene i "Vejledning til opgaveskrivning", i undervisningen og i vejlederens råd og vejledning. Det skal dog understreges, at det alene er den studerende, der er ansvarlig for det afleverede bachelormateriale.

Den skriftlige opgave kan udarbejdes individuelt eller i grupper op til 4 personer.

Der er afsat 4 gange 45 min. til vejledning pr. studerende – for grupper dog samlet max. 6 gange 45 min. Det forventes, at den studerende er forberedt til vejledningen og har fremsendt relevant materiale eller spørgsmål til vejlederen. Vejlederen kan med fordel se indledning og disposition, evt. udvalgte afsnit af opgaven. Vejlederen må ikke gennemlæse og kommentere hele opgaven.

Rammerne for opgavens omfang er følgende (1 side er 2400 anslag):

- Individuelle rapporter: min. 25 - max. 30 sider (60.000 - 72.000 anslag)
- Grupper på 2 studerende: min. 35 - max. 40 sider (84.000 - 96.000 anslag)
- Grupper på 3 studerende: min. 40 - max. 45 sider (96.000 - 108.000 anslag)
- Grupper på 4 studerende: min. 45 - max. 50 sider (108.000 - 120.000 anslag)
- Der skrives med 12 punkts skrift og 1½ linjeafstand.
- Hvis der bruges supplerende materiale såsom lyd-bånd, video eller lignende skal sidetallet reduceres efter aftale med vejlederen.
- Derudover skal der udarbejdes et resume af opgaven på max. 1 side. Resumeet skal være den første side (før indholdsfortegnelsen) i bacheloropgaven.
- Forside, resume, indholdsfortegnelse, litteraturliste og bilag tæller ikke med i opgørelsen over opgavens omfang.
- Opgaven skal forsynes med skolens officielle forside.

Eksamen er en individuel prøve med udgangspunkt i den skriftlige opgave. Der gives en samlet karakter for det skriftlige bachelorprojekt og den mundtlige præstation ved eksamen.

Er den skriftlige opgave udarbejdet af en gruppe, skal det tydeligt fremgå af indholdsfortegnelsen hvilke studerende, der er ansvarlige for hvilke afsnit. Alle medlemmer af gruppen skal dog stå inde for den samlede opgave.

Der er afsat 35 minutter til eksamen og 10 minutter til efterfølgende votering. Den studerende indleder eksamen og må bruge op til 12 min. af eksamenstiden til fremlæggelse af bachelorprojektet.

Fremlæggelsen kan tage udgangspunkt i udvalgte dele af opgaven, der kan uddybes og perspektiveres. Nyt materiale fx. i form af højaktuelt stof fra aviser eller andre medier, netop publicerede undersøgelser eller andre teorier, kan inddrages. Ved inddragelse af teoretikere, som ikke tidlige-

re er anvendt i opgaven, skal der kunne argumenteres for relevansen heraf, samt for hvad disse kan bidrage med i forhold til de i opgaven medtagne teoretikere.

Den studerende må gerne bruge power-points, overheads, video, noter og andet relevant materiale i forbindelse med fremlæggelsen. Det er den studerendes ansvar at eventuelle tekniske hjælpemidler er gjort klar til fremlæggelsen.

Gruppemedlemmer må ikke overhøre hinandens eksaminationer.

Der er ekstern censur ved bacheloreksamen. Censorerne hentes fra et ministerielt godkendt censorkorps. Censorerne skal sørge for at alt går korrekt til, men i øvrigt opfordres de til også at være en del af den faglige dialog. Til bedømmelsen bruges 7-trinskalaen.

Hvis opgaven opnår karakteren 00 eller -03 er opgaven ikke-bestået. Ved bedømmelsen ikke-bestået eller når den studerende melder fra til eksamen, er der mulighed for en omprøve. Omprøven skal afholdes tidligst muligt, men senest ved næste ordinære eksamenstermin.

2. Skriftlig opgave og et blivende produkt

Dette bachelorprojekt består af en kombination af en skriftlig opgave af mindre omfang og et såkaldt blivende produkt. Et blivende produkt er her defineret ved også at inddrage andre fremstillings- og udtryksformer end den skriftlige opgave - og ved at være blivende i form og udtryk. Et blivende produkt eksisterer forud for, under og efter eksamen. Et blivende produkt kan f.eks. bestå af: en bog, en film, en aktivitetsmappe, et spil, en pædagogisk vejledning, en hjemmeside, en cd, en app, etc.

Den skriftlige opgave og det blivende produkt skal tage afsæt i en professionsrelevant problemstilling og dokumentere den studerendes forståelse af praksis, relevant teori og metode. Den skriftlige opgave og det blivende produkt supplerer hinanden og udgør en samlet besvarelse af bachelorprojektets problemformulering.

Den skriftlige opgave og det blivende produkt kan udarbejdes individuelt eller i grupper op til 4 personer. Der er afsat 4 gange 45 min. til vejledning pr. studerende – for grupper dog samlet max. 6 gange 45 min. Det forventes, at den studerende er forberedt til vejledningen og har fremsendt relevant materiale eller spørgsmål til vejlederen. Vejlederen kan med fordel se indledning og disposition, evt. udvalgte afsnit af opgaven. Vejlederen kan ligeledes med fordel se udvalgte elementer af det blivende produkt. Vejlederen må ikke gennemlæse og kommentere hele opgaven.

Rammerne for opgavens omfang er følgende (1 side er 2400 anslag):

- Individuelle rapporter: min. 15 - max. 20 sider (36.000- 48.000 anslag)
- Grupper på 2 studerende: min. 20 - max. 25 sider (48.000-60.000 anslag)

- Grupper på 3 studerende: min. 25 - max. 30 sider (60.000-72.000 anslag)
- Grupper på 4 studerende: min. 30 - max. 35 sider (72.000-84.000 anslag)
- Der skrives med 12 punkts skrift og 1½ linjeafstand.
- Derudover skal der udarbejdes en beskrivelse af det samlede bachelorprojekt. Den skal dels forklare hensigten med det blivende produkt dels forklare sammenhængen mellem det blivende produkt og den skriftlige opgave og dels give et kort resume af projektet. Beskrivelsen, der skal være den første side i den skriftlige opgave (før indholdsfortegnelsen), tæller ikke med i opgørelsen over opgavens omfang.
- Forside, beskrivelse, indholdsfortegnelse, litteraturliste og bilag tæller ikke med i opgørelsen over opgavens omfang.
- Opgaven skal forsynes med skolens officielle forside.

For de studerende, som vælger dette bachelorprodukt, er der mulighed for at disponere over tid til at fremføre eller fremlægge det blivende produkt. For enkeltstuderende er der afsat 15 min. hertil. For grupper på 2 studerende er der afsat 20 min. For grupper på 3 studerende er der afsat 25 min. For grupper på 4 studerende er der afsat 30 min.

Efterfølgende er der individuel eksamen med udgangspunkt i den skriftlige opgave og det blivende produkt. Der gives en samlet karakter for den skriftlige opgave, det blivende produkt og den mundtlige præstation ved eksamen. Er bachelorprojektet udarbejdet af en gruppe, skal det tydeligt fremgå af opgaven, hvordan gruppearbejdet har været struktureret. Alle medlemmer af gruppen skal stå inde for den skriftlige opgave og det blivende produkt. Der er afsat 35 minutter til eksamen og 10 minutter til efterfølgende votering. Den studerende indleder eksamen og må bruge op til 12 min. af eksamenstiden til fremlæggelse af bachelorprojektet.

Fremlæggelsen kan tage udgangspunkt i det blivende produkt eller udvalgte dele af opgaven, der kan uddybes og perspektiveres. Det er den studerendes ansvar, at censor og eksaminator er blevet præsenteret for og kender til det blivende produkt.

Nyt materiale fx. i form af højaktuelt stof fra aviser eller andre medier, netop publicerede undersøgelser eller andre teorier, kan inddrages i fremlæggelsen. Ved inddragelse af teoretikere, som ikke tidligere er anvendt i opgaven, skal der kunne argumenteres for relevansen heraf, samt for hvad disse kan bidrage med i forhold til de i opgaven medtagne teoretikere.

Den studerende må gerne bruge power-points, overheads, video, noter og andet relevant materiale i forbindelse med fremlæggelsen. Det er den studerendes ansvar at eventuelle tekniske hjælpemidler er gjort klar til fremlæggelsen.

Gruppemedlemmer må ikke overhøre hinandens eksaminationer.

Der er ekstern censur ved bacheloreksamen. Censorerne hentes fra et ministerielt godkendt censorkorps. Censorerne skal sørge for at alt går korrekt til, men i øvrigt opfordres de til også at være en del af den faglige dialog. Til bedømmelsen bruges 7-trinskalaen.

Hvis opgaven opnår karakteren 00 eller -03 er opgaven ikke-bestået. Ved bedømmelsen ikke-bestået eller når den studerende melder fra til eksamen, er der mulighed for en omprøve. Omprøven skal afholdes tidligst muligt, men senest ved næste ordinære eksamenstermin.

Eksamensplan offentliggøres senest en uge for afholdelse.

3. Skriftlig opgave og et ikke-blivende produkt

Dette bachelorprojekt består af en kombination af en skriftlig opgave af mindre omfang og et såkaldt ikke-blivende produkt. Et ikke-blivende produkt er her defineret ved at inddrage andre fremstillings- og udtryksformer end den skriftlige opgave - og ved ikke at være blivende i form og udtryk. Et ikke-blivende produkt præsenteres i eksamenssituationen og eksisterer således kun her, men det indgår som en del af den samlede vurdering af bachelorprojektet. Et ikke-blivende produkt kan f.eks. bestå af: et dramastykke, en pædagogisk aktivitet som involverer andre, et musikstykke, en happening, et åbent værksted etc.

Den skriftlige opgave og det ikke-blivende produkt skal tage afsæt i en professionsrelevant problemstilling og dokumentere den studerendes forståelse af praksis, relevant teori og metode. Den skriftlige opgave og det ikke-blivende produkt supplerer hinanden og udgør en samlet besvarelse af bachelorprojektets problemformulering.

Den skriftlige opgave og det ikke-blivende produkt kan udarbejdes individuelt eller i grupper op til 4 personer. Der er afsat 4 gange 45 min. til vejledning pr. studerende – for grupper dog samlet max. 6 gange 45 min. Det forventes, at den studerende er forberedt til vejledningen og har fremsendt relevant materiale eller spørgsmål til vejlederen. Vejlederen kan med fordel se indledning og disposition, evt. udvalgte afsnit af opgaven. Vejlederen kan ligeledes med fordel, hvor det er muligt, se udvalgte elementer af det ikke-blivende produkt. Vejlederen må ikke gennemlæse og kommentere hele opgaven.

Rammerne for opgavens omfang er følgende (1 side er 2400 anslag):

- Individuelle rapporter: min. 15 - max. 20 sider (36.000- 48.000 anslag)
- Grupper på 2 studerende: min. 20 - max. 25 sider (48.000-60.000 anslag)
- Grupper på 3 studerende: min. 25 - max. 30 sider (60.000-72.000 anslag)
- Grupper på 4 studerende: min. 30 - max. 35 sider (72.000-84.000 anslag)

- Der skrives med 12 punkts skrift og 1½ linjeafstand.
- Derudover skal der udarbejdes en beskrivelse af det samlede bachelorprojekt. Den skal dels forklare hensigten med det ikke-blivende produkt dels forklare sammenhængen mellem det ikke-blivende produkt og den skriftlige opgave og dels give et kort resume af projektet. Beskrivelsen, der skal være den første side i den skriftlige opgave (før indholdsfortegnelsen, tæller ikke med i opgørelsen over opgavens omfang).
- Forside, beskrivelse, indholdsfortegnelse, litteraturliste og bilag tæller ikke med i opgørelsen over opgavens omfang.
- Opgaven skal forsynes med skolens officielle forside.

For de enkeltstuderende, som vælger dette bachelorprodukt, er der i forbindelse med eksamen afsat 15 min. til fremvisning af det ikke-blivende produkt. For grupper på 2 studerende er der afsat 20 min. For grupper på 3 studerende er der afsat 25 min. For grupper på 4 studerende er der afsat 30 min.

Efterfølgende er der individuel eksamen med udgangspunkt i den skriftlige opgave og det ikke-blivende produkt. Der gives en samlet karakter for den skriftlige opgave, det ikke-blivende produkt og den mundtlige præstation ved eksamen. Er bachelorprojektet udarbejdet af en gruppe, skal det tydeligt fremgå af opgaven, hvordan gruppearbejdet har været struktureret. Alle medlemmer af gruppen skal stå inde for den skriftlige opgave og det ikke-blivende produkt.

Der er afsat 35 minutter til eksamen og 10 minutter til efterfølgende votering. Den studerende indleder eksamen og må bruge op til 12 min. af eksamenstiden til fremlæggelse af bachelorprojektet.

Fremlæggelsen kan tage udgangspunkt i det ikke-blivende produkt eller udvalgte dele af opgaven, der kan uddybes og perspektiveres. Det er den studerendes ansvar, at censor og eksaminator er blevet præsenteret for og kender til det ikke-blivende produkt.

Nyt materiale fx. i form af højaktuelt stof fra aviser eller andre medier, netop publicerede undersøgelser eller andre teorier, kan inddrages i fremlæggelsen. Ved inddragelse af teoretikere, som ikke tidligere er anvendt i opgaven, skal der kunne argumenteres for relevansen heraf, samt for hvad disse kan bidrage med i forhold til de i opgaven medtagne teoretikere.

Den studerende må gerne bruge power-points, overheads, video, noter og andet relevant materiale i forbindelse med fremlæggelsen. Det er den studerendes ansvar at eventuelle tekniske hjælpemidler er gjort klar til fremlæggelsen. Gruppemedlemmer må ikke overhøre hinandens eksaminationer.

Der er ekstern censur ved bacheloreksamen. Censorerne

hentes fra et ministerielt godkendt censorkorps. Censorerne skal sørge for at alt går korrekt til, men i øvrigt opfordres de til også at være en del af den faglige dialog. Til bedømmelsen bruges 7-trinskalaen.

Hvis opgaven opnår karakteren 00 eller -03 er opgaven ikke-bestået. Ved bedømmelsen ikke-bestået eller når den studerende melder fra til eksamen, er der mulighed for en omprøve. Omprøven skal afholdes tidligst muligt, men senest ved næste ordinære eksamenstermin.

Eksamensplan offentliggøres senest en uge for afholdelse.

III. EKSAMENSFORBEREDELSE OG EKSAMEN

Afslutningen af bachelorforløbet er eksamen.

Bacheloreksamen tager afsæt i *den studerendes* bachelorprojekt, så det er vigtigt, at den studerende har projektet, med alle dets referencer (kilder, teori, empiri, metode etc.), helt present til eksamen. Det er også vigtigt, at den studerende forbereder sit eksamensoplæg godt og grundigt.

Det er den studerendes ansvar, at eventuelle hjælpemidler fungerer til eksamen. Den studerende er velkommen til at medbringe noter til eksamen. Den studerende er velkommen til at medbringe en disposition over eksamensoplægget til eksaminator og censor.

Bacheloreksamen er en faglig samtale, hvor den studerende skal demonstrere *både* særlig indsigt i et selvvalgt, afgrænset og centralt område indenfor det pædagogisk-diafonale professionsområde og demonstrere færdigheder i at undersøge, afgrænse, beskrive, analysere, reflektere over og vurdere problemstillinger og udviklingsmuligheder, der vedrører professionsområdet med anvendelse af relevant teoretisk og praktisk indsigt.

Et for sent afleveret bachelorprojekt betragtes som et anvendt eksamensforsøg.

X.II. Adgang til prøver og eksamener

Tilmelding til semestret og uddannelseselementerne er samtidig tilmelding til de tilhørende prøver (jf. Bek.1519, § 5). Opfyldelse af deltagelsespligten er et forudsætningskrav i alle uddannelsens moduler.

X.III. Syge- og omprøver

En bestået prøve kan ikke tages om.

For studerende, som fritages for deltagelse i ordinær prøve på baggrund af dokumenteret sygdom eller lignende forhold efter eksamensbekendtgørelsen § 7, afholdes ny prøve snarest muligt efter ordinær prøve. Studerende er automatisk tilmeldt den nye prøve, og orienteres om tid og sted for sygeprøvens afholdelse snarest muligt efter afholdelse af den ordinære prøve.

Er en prøve ikke-bestået, har den studerende mulighed for at gå til en ny eksamen. En studerende har, medmindre der er givet ekstraordinær dispensation, 3 eksamensforsøg. Sygeprøver tælles ikke som ekstra forsøg. Ny prøve skal afholdes så hurtigt som muligt, og senest når den pågældende prøve igen afholdes ved uddannelsesinstitutionen. Den studerende orienteres om tid og sted for omprøvens afholdelse snarest muligt efter afholdelse af den ordinære prøve.

1.årsprøven efter modul 4 skal være bestået inden udgangen af den studerendes 2.studieår, for at den studerende kan fortsætte uddannelsen.

X.IV. Prøveafholdelse

Prøverne aflægges på dansk. Der kan dog ansøges om dispensation for sprogkravet. Ansøgningen indgives til uddannelseslederen.

Der er ingen begrænsninger i anvendelsen af hjælpemidler ved prøverne.

X.V. Særlige vilkår

Den studerende kan ansøge om-og uddannelseslederen kan tilkende særlige prøvevilkår, hvis det er begrundet i fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse eller tilsvarende vanskeligheder (bl.a. ordblindhed og andet modersmål end dansk). Ansøgning sendes til uddannelseslederen senest én måned før afholdelse af modulprøve.

X.VI. Bedømmelsesgrundlag

Ved prøver med intern bedømmelse foretages bedømmelsen af undervisere udpeget af uddannelsesinstitutionen. Ved prøver med ekstern bedømmelse foretages bedømmelsen af undervisere udpeget af uddannelsesinstitutionen samt en beskikket

censor, der er godkendt af Styrelsen for Videregående Uddannelser og udpeget af Censorformandskabet.

Ved bachelorprojekter vil der ud over det faglige indhold også blive lagt vægt på den studerendes formulerings- og staveevne. Dog kan der dispenseres herfra, hvis den studerende er udredt dyslektiker.

X.VII. Snyd, plagiering og forstyrrende adfærd ved prøver

Som eksamenssnyd efter eksamensbekendtgørelsens § 19 regnes det forhold, at en studerende, under en prøve, skaffer sig eller giver en anden studerende uretmæssig hjælp til besvarelse af prøven eller benytter sig af ikke tilladte hjælpemidler.

I tilfælde af eksamenssnyd under en igangværende prøve, bortvises den pågældende studerende fra prøven. Bekræftes forholdet anses den studerende for at have forbrugt et prøvoforsøg.

Er prøven bedømt før det kan bekræftes, at der har været tale om eksamenssnyd, bortfalder bedømmelsen, såfremt forholdet bekræftes.

I særlige tilfælde vil der kunne ses bort fra forhold, som anses for eksamenssnyd, såfremt den uretmæssig hjælp ikke har fået eller ville kunne få betydning for bedømmelsen.

Ved plagiering forstås, at en studerende ved en prøve har udgivet en andens arbejde for sit eget eller anvendt eget tidligere bedømt arbejde uden behørig kildehenvisning.

I tilfælde af plagiering under en igangværende prøve, bortvises den pågældende studerende fra prøven. Bekræftes forholdet anses den studerende for at have forbrugt et prøvoforsøg.

Er prøven bedømt før det kan bekræftes, at der har været tale om plagiering, bortfalder bedømmelsen, såfremt forholdet bekræftes.

I særlige tilfælde vil der kunne ses bort fra forhold, som anses for plagiering, såfremt det plagierede ikke har fået eller ville kunne få betydning for bedømmelsen.

Udviser en studerende, under en prøve, forstyrrende adfærd, kan uddannelseslederen bortvise den studerende fra prøven. I mindre alvorlige tilfælde gives dog først en advarsel. Bortvises en studerende fra en prøve på grund af forstyrrende adfærd anses den studerende for at have brugt et prøvoforsøg.

Sker eksamenssnyd, plagiering eller forstyrrende adfærd under skærpene omstændigheder, kan den studerende bortvises i en periode. Med midlertidig bortvisning gives samtidig skriftlig advarsel om, at gentagelsestilfælde kan føre til varig bortvisning og udskrivning af uddannelsen.

X.VIII. Klager i forhold til eksamen

Der kan i henhold til eksamensbekendtgørelsen klages over:

- Eksaminationsgrundlaget, herunder prøvespørgsmål, opgave og prøvens forhold til uddannelsens mål og krav
- Prøveforløbet
- Bedømmelsen

Klagen skal være skriftlig og begrundet og indgivet af den studerende senest 2 uger efter, at den studerende har modtaget bedømmelsen.

Klagen sendes til uddannelseslederen, som herefter vil behandle klagen. Den studerende har, efter anmodning, krav på at få udleveret en kopi af den stillede opgave og en kopi af opgavebesvarelsen, hvis der er tale om en skriftlig prøve.

Som udgangspunkt forelægger uddannelseslederen klagen for de oprindelige bedømmere, dvs. eksaminator og censor.

Bedømmerne har 2 uger til at komme med en faglig udtalelse til klagerens spørgsmål. Klageren skal have lejlighed til at kommentere udtalelserne, og har en frist på 1 uge til at afgive kommentarer.

På baggrund af udtalelserne og kommentarerne afgør uddannelseslederen klagen.

Afgørelsen skal være skriftlig og begrundet og kan have et af følgende udfald:

- tilbud om ny bedømmelse (ombedømmelse), dog ikke ved mundtlige prøver
- tilbud om ny prøve (omprøve) eller
- at klageren ikke får medhold i klagen.

Bedømmerne skal være enige, hvis uddannelseslederens afgørelse er, at klageren ikke får medhold. Så snart der er truffet en afgørelse, skal den studerende og bedømmerne meddeles herom. Resultater af afgørelsen i ny bedømmelse eller ny prøve, skal den studerende informeres om, at dette kan resultere i en lavere karakter.

Ved ny bedømmelse eller ny prøve

Tilbud om ny bedømmelse eller ny prøve skal accepteres senest 2 uger efter, at meddelelse om afgørelsen er afgivet. Der er ikke mulighed for at fortryde sin accept. Hvis den studerende ikke accepterer inden fristens udløb, gennemføres der ikke en ny bedømmelse eller ny prøve.

Ny bedømmelse eller ny prøve skal finde sted snarest muligt. Er der udstedt et eksamensbevis, skal uddannelsesinstitutionen inddrage eksamensbeviset, indtil bedømmelsen foreligger, og eventuelt udstede et nyt eksamensbevis.

Ved ny bedømmelse og ny prøve påsættes nye bedømmere.

Hvis det besluttes at foretage en ny bedømmelse eller ny prøve, gælder beslutningen alle eksaminander, hvis prøven lider af samme mangel, som den der klages over.

Særligt om ny bedømmelse

Ved ny bedømmelse skal bedømmerne have forelagt sagens akter: Opgaven, besvarelsen, klagen, de oprindelige bedømmeres udtalelser med den studerendes bemærkninger hertil samt institutionens afgørelse. Bedømmerne meddeler uddannelsesinstitutionen resultatet af den nye bedømmelse vedlagt en skriftlig begrundelse for bedømmelsen. Uddannelsesinstitutionen giver den studerende meddelelse om bedømmelsen og begrundelsen for bedømmelsen.

Anke af afgørelsen

Hvis den studerende er uenig i uddannelsesinstitutionens faglige afgørelse, kan den ankes senest 2 uger efter, at klageren er gjort bekendt med afgørelsen. Anken skal være skriftlig og begrundet og sendes til uddannelseslederen, som herefter nedsætter et ankenævn.

Uddannelseslederen nedsætter et ankenævn hurtigst muligt efter indgivelse af en anke. Der kan nedsættes permanente ankenævn. Uddannelsesinstitutionen afholder udgiften til ankenævn. Nævnet består af to beskikkede censorer, en eksaminationsberettiget lærer og en studerende inden for fagområdet.

Censorformanden for Censorkorpset, udpeger de to censorer. Censorformanden udpeger en af censorerne som formand for nævnet. Censorformanden kan udpege sig selv som censor eller som formand. Uddannelsesinstitutionen udpeger den eksaminationsberettigede lærer og den studerende. Ankenævnets virksomhed er omfattet af forvaltningsloven, herunder reglerne om inhabilitet og tavshedspligt.

For at ankenævnet kan være beslutningsdygtigt, skal alle nævnets medlemmer deltage i nævnets drøftelse og alle sagens akter være fremsendt til alle medlemmer.

Drøftelsen kan foregå skriftligt, herunder elektronisk, hvis der er enighed blandt nævnets medlemmer om skriftlig behandling. Kan der ikke opnås enighed i ankenævnet, afsluttes drøftelsen ved et møde, hvor alle nævnets medlemmer skal være til stede. Afsluttes drøftelsen med afstemning, og der er stemmelighed, er formandens stemme udslagsgivende. Bliver ankenævnet i forbindelse med behandlingen af en anke opmærksom på fejl og mangler ved en prøve, orienteres uddannelsesinstitutionen herom, og uddannelsesinstitutionen træffer afgørelse om udbedring af fejl og mangler efter reglerne i eksamensbekendtgørelsens kapitel 98.

Ankenævnet træffer afgørelse på baggrund af det materiale, der lå til grund for uddannelsesinstitutionens oprindelige afgørelse. Afgørelsen fra ankenævnet skal være skriftlig og begrundet, og kan resultere i et af følgende udfald:

- tilbud om ny bedømmelse (ombedømmelse), dog ikke ved mundtlige prøver
- tilbud om ny prøve (omprøve) eller
- at klageren ikke får medhold i klagen.

Ankenævnets afgørelse meddeles uddannelseslederen snarest muligt. Ved vinterek-samen senest 2 måneder og ved sommerek-samen senest 3 måneder efter, at anken er indgivet til lederen.

Kan anken ikke behandles inden for fristen, skal uddannelsesinstitutionen meddele klageren herom hurtigst muligt. Meddelelsen skal være begrundet og indeholde op-lysning om, hvornår anken forventes færdigbehandlet. Når afgørelsen er truffet, gi-ver uddannelseslederen hurtigst muligt den studerende meddelelse herom, og be-dømmerne modtager en kopi af afgørelsen. Går afgørelsen ud på tilbud om ny be-dømmelse eller ny prøve, skal den studerende informeres om, at den nye bedømmel-se eller nye prøve kan resultere i en lavere karakter.

Ny prøve og ny bedømmelse sker efter reglerne i afsnittet "Ved ny prøve og ny bedømmelse".

Ankenævnets faglige afgørelse af sagen kan herefter ikke ankes yderligere.

Retlige spørgsmål

Den studerende kan altid klage over retlige spørgsmål i afgørelser truffet i klage- og ankesager. Klagen skal indgives senest 2 uger efter afgørelsen er gjort den studeren-de bekendt. Klagen skal sendes til uddannelseslederen, der udfærdiger en udtalelse og sender klagen med udtalelsen til Styrelsen for Videregående Uddannelser og Ud-dannelsesstøtte.

X.IX. Øvrige bestemmelser

I øvrigt gælder bestemmelserne i Bekendtgørelse nr. 1519 af 16.december 2013 om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser (Eksamensbekendtgørelsen).

XI. Andre bestemmelser

XI.I. Merit

Den studerende har pligt til at oplyse uddannelsesinstitutionen om gennemførte uddannelseselementer fra en anden dansk eller udenlandsk videregående uddannelse og om beskæftigelse, der må antages, at kunne give merit (jf. Bek.1521, §18). Uddannelsesinstitutionen godkender merit på baggrund af en faglig vurdering.

Eventuel klage over uddannelsesinstitutionens afslag kan indbringes for Kvalifikationsnævnet og klagefristen er 4 uger.

XI.II. Overflytning

Studerende fra en anden uddannelse kan søge overflytning til professionsbacheloruddannelsen i diakoni og socialpædagogik. Overflytning forudsætter at der er en ledig plads samt at div. optagelsesformalia er opfyldt.

XI.III. Orlov

Studerende kan ansøge om orlov fra studiet. Ansøgningen indgives skriftligt begrundet og stiles til uddannelsesleder. Orlov kan normalt først bevilges efter gennemførelse af første studieår, med mindre orlovsansøgningen er begrundet i barsel, adoption, sygdom eller indkaldelse til værnepligtstjeneste. Studerende har ikke ret til at tage orlov på noget tidspunkt i uddannelsen og kan således ikke afbryde uddannelsen i praktik eller uddannelsesforløb på uddannelsesstedet uden først at have søgt om og fået bevilget orlov. Der kan ikke gives orlov med henblik på at påbegynde en anden uddannelse. Ansøgning om orlov skal for at kunne imødekommes være indgivet skriftligt og senest en måned før semesterstart. Orlov gives normalt for et semester ad gangen og normalt højest for to sammenhængende semestre. Uddannelsesleder kan i særlige tilfælde bevilge orlov for en periode, der strækker sig ud over to semestre. Tilbagevenden fra orlov sker normalt ved starten af et nyt semester.

XI.IV. Ophør

Hvis en studerende ønsker at ophøre med studiet, meddeles dette skriftligt til uddannelseslederen, der efterfølgende bekræfter ophøret.

Uddannelsesstedet anbefaler altid den studerende at kontakte studievejlederen med henblik på at undersøge muligheder for orlov, nye studievalg etc.

XII.V. Dispensation

Uddannelseslederen kan, på baggrund af ansøgning, dispensere fra studieordningens bestemmelser, når der foreligger usædvanlige og særlige omstændigheder.

XII. Ikrafttrædelse og overgangsordninger

Nærværende studieordning træder i kraft 15. august 2015 (E15). For nuværende studerende på uddannelsen i diakoni og socialpædagogik gælder følgende:

F12 - færdiggør efter gl. studieordning (1/2 2013)

E12 - færdiggør efter gl. studieordning (1/2 2013)

F13 - overflyttes til ny studieordning forårssemesteret 2016

E13 - overflyttes til ny studieordning efterårssemesteret 2015

F14 - overflyttes til ny studieordning forårssemesteret 2016

E14 - overflyttes til ny studieordning efterårssemesteret 2015

F15 - overflyttes til ny studieordning efterårssemesteret 2015

Tidligere fastsatte studieordning for professionsbacheloruddannelsen i diakoni og socialpædagogik (Studieordning af 1/2 2013) ophæves pr. 15/8 2015 for semestrene: E13, E14, F15 og pr. 1/2 2016 for semestrene: F13, F14.

XIII. Bilag

1. Bekendtgørelse nr. 1521 af 16.december 2013 om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser. [Bilag 1]
2. Bekendtgørelse nr. 775 af 4.juli 2012 om uddannelsen til professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik. [Bilag 2]
3. Bekendtgørelse nr. 1519 af 19.december 2013 om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser (Eksamensbekendtgørelsen). [Bilag 3]
4. Bekendtgørelse nr. 114 af 3.februar 2015 om karakterskala og anden bedømmelse (Karakterbekendtgørelsen). [Bilag 4]

Bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser

I medfør af § 9, stk. 2, § 22, stk. 1, nr. 1 og 3-6, § 22, stk. 2, § 23, stk. 1 og 2, og § 30 i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 467 af 8. maj 2013, som ændret ved lov nr. 898 af 4. juli 2013, fastsættes:

Kapitel 1

Uddannelsernes formål og videngrundlag

§ 1. En erhvervsakademiuddannelse og en professionsbacheloruddannelse skal opfylde formålene efter kapitel 1 i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser samt de forudsætninger, hvorunder uddannelsen er akkrediteret og godkendt.

Stk. 2. I bekendtgørelsen for den enkelte uddannelse (uddannelsesbekendtgørelsen) fastsættes uddannelsens formål, mål for læringsudbytte, varighed og struktur mv.

§ 2. En erhvervsakademiuddannelse og en professionsbacheloruddannelse skal sikre den uddannede viden, færdigheder og kompetencer på henholdsvis erhvervsakademiniveau og professionsbachelorniveau, som beskrevet i Kvalifikationsrammen for videregående uddannelse, jf. bekendtgørelse om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner og godkendelse af nye videregående uddannelser.

Stk. 2. En professionsbacheloruddannelse, der er tilrettelagt som en selvstændig overbygningsuddannelse, jf. § 12, skal gennem udbygning af og fordybelse i forhold til den eller de erhvervsakademiuddannelser, overbygningsuddannelsen bygger på, sikre den uddannede viden, færdigheder og kompetencer på bachelorniveau, jf. stk. 1.

§ 3. Uddannelsernes videngrundlag er erhvervs- og professionsbaseret samt udviklingsbaseret.

Stk. 2. Erhvervs- og professionsbaseret indebærer, at uddannelsen er baseret på ny viden om centrale tendenser inden for det erhverv eller den profession, som uddannelsen retter sig mod.

Stk. 3. Udviklingsbaseret indebærer, at uddannelsen er baseret på ny viden fra forsøgs- og udviklingsarbejde, som er relevant for det erhverv eller den profession, som uddannelsen retter sig mod. Udviklingsbaseret indebærer desuden, at uddannelsen er baseret på ny viden fra forskningsfelter, der er relevante for de kerneområder, der er konstituerende for uddannelsens formål og erhvervssigte.

§ 4. Uddannelserne er selvstændigt afrundede forløb, der omfatter både teori og praktik. Praktikken skal i samspil med uddannelsens teoretiske dele styrke den studerendes læring og bidrage til opfyldelsen af uddannelsens mål for læringsudbytte.

Stk. 2. I praktikken arbejder den studerende med fagligt relevante problemstillinger og opnår kendskab til relevante erhvervsfunktioner. Uddannelsesinstitutionen skal sikre, at der er en klar sammenhæng mellem den teoretiske undervisning og praktikken med udgangspunkt i den studerendes mål for praktikken.

Stk. 3. Den studerende er under praktikken knyttet til en eller flere private eller offentlige virksomheder. Praktikken er ulønnet, medmindre andet fremgår af uddannelsesbekendtgørelsen.

Stk. 4. Institutionen sikrer, at der til stadighed tilvejebringes det nødvendige antal praktikaftaler med private eller offentlige virksomheder. For uddannelserne til sygeplejerske, jordemoder, radiograf, fysioterapeut, ergoterapeut, lærer i folkeskolen og pædagog gælder praktikpladsreglerne i § 26, stk. 1, i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser.

§ 5. Den studerende har pligt til at deltage i uddannelsesforløbet efter regler fastsat i studieordningen, herunder regler om eventuel mødepligt til dele af uddannelsen.

Stk. 2. Uddannelser, der har en normeret varighed på op til 120 ECTS-point, skal senest være afsluttet inden for et antal år, der svarer til det dobbelte af den normerede uddannelsestid. Øvrige uddannelser skal senest være afsluttet inden for et antal år, der svarer til normeret uddannelsestid plus 2 år. Institutionen kan dispensere fra seneste afslutningstidspunkt, når det er begrundet i usædvanlige forhold.

§ 6. Uddannelsen skal være tilrettelagt, så den studerende inden for den normerede studietid har mulighed for at gennemføre dele af uddannelsen i udlandet, jf. § 18.

§ 7. I erhvervsakademiuddannelserne indgår undervisning i erhvervets og fagområdets praksis og central anvendt teori og metode samt, i det omfang det er relevant, undervisning i miljømæssige problemstillinger, samspillet mellem forskellige kulturformer samt entreprenørskab. Der skal indgå undervisningsformer, der kan udvikle den studerendes selvstændighed, samarbejdsevne og evne til at skabe fornyelse.

Stk. 2. I professionsbacheloruddannelserne indgår undervisning i professionens og fagområdets praksis og anvendt teori og metode samt, i det omfang det er relevant, undervisning i miljømæssige problemstillinger, samspillet mellem forskellige kulturformer samt entreprenørskab. Der skal indgå undervisningsformer, der fremmer den studerendes evne til at reflektere over professionens praksis og anvendelse af teori og metode, samt undervisningsformer, der kan udvikle den studerendes selvstændighed, samarbejdsevne og evne til at skabe fornyelse.

§ 8. En erhvervsakademiuddannelse giver den uddannede ret til at anvende den titel, der fremgår af den pågældende uddannelsesbekendtgørelse, efterfulgt af AK. På engelsk er den uddannedes titel AP Graduate in, efterfulgt af den engelsksprogede betegnelse, der fremgår af uddannelsesbekendtgørelsen.

Stk. 2. En professionsbacheloruddannelse giver den uddannede ret til at anvende titlen professionsbachelor efterfulgt af den betegnelse for professionen, der fremgår af den pågældende uddannelsesbekendtgørelse. På engelsk betegnes uddannelsen Bachelor of, efterfulgt af den engelsksprogede professionsbetegnelse, der fremgår af uddannelsesbekendtgørelsen.

Kapitel 2

Varighed og struktur

§ 9. Et uddannelseselement er en uddannelsesdel med egne læringsmål. Et uddannelseselement skal omfatte mindst 5 ECTS-point. 60 ECTS-point svarer til en fuldtidsstuderendes arbejde i et år.

Stk. 2. En studieretning er en række indbyrdes forbundne uddannelseselementer, der er obligatoriske for den studerende, der har valgt den pågældende studieretning. For den enkelte studieretning fastsættes mål for læringsudbytte som en integreret del af uddannelsens samlede mål for læringsudbytte i uddannelsesbekendtgørelsen.

Erhvervsakademiuddannelser

§ 10. En erhvervsakademiuddannelse er almindeligvis normeret til 90, 120 eller 150 point i European Credit Transfer System (ECTS-point) inklusive praktikken, der er normeret til mindst 15 ECTS-point.

Stk. 2. En erhvervsakademiuddannelse består af:

- 1) Obligatoriske uddannelseselementer samt mindst 15 ECTS-point praktik inden for de kerneområder, der er konstituerende for uddannelsens formål og erhvervsigte, herunder kerneområder der konsti-

tuerer studieretninger. De obligatoriske uddannelseselementer og praktikken skal tilsammen omfatte mindst 75 ECTS-point, jf. dog stk. 3.

- 2) Valgfri uddannelseselementer, der skal give den studerende mulighed for at kvalificere studie- og erhvervskompetencen gennem toning og perspektivering inden for områder, der bredt relaterer sig til uddannelsens kerneområder, herunder kerneområder der konstituerer studieretninger. De valgfri uddannelseselementer må højst omfatte 30 ECTS-point, jf. dog stk. 3.
- 3) Afsluttende eksamensprojekt på 10 eller 15 ECTS-point, der skal dokumentere den studerendes forståelse af praksis og central anvendt teori og metode i relation til en praksisnær problemstilling, der tager udgangspunkt i en konkret opgave inden for uddannelsens område. Problemstillingen, der skal være central for uddannelsen og erhvervet, formuleres af den studerende, eventuelt i samarbejde med en privat eller offentlig virksomhed. Institutionen godkender problemstillingen.

Stk. 3. I uddannelser, der er tilrettelagt med flere studieretninger, hvoraf den studerende skal vælge én, skal de obligatoriske uddannelseselementer og praktikken tilsammen omfatte mindst 90 ECTS-point og de valgfri uddannelseselementer højst 15 ECTS-point. Af de obligatoriske uddannelseselementer skal mindst 30 ECTS-point være fælles for alle studerende.

Professionsbacheloruddannelser

§ 11. En professionsbacheloruddannelse er almindeligvis normeret til 180, 210 eller 240 ECTS-point inklusive praktikken, der er normeret til mindst 30 ECTS-point, jf. dog § 12.

Stk. 2. En professionsbacheloruddannelse består af, jf. dog § 12:

- 1) Obligatoriske uddannelseselementer samt mindst 30 ECTS-point praktik inden for de kerneområder, der er konstituerende for uddannelsens formål og erhvervssigte, herunder kerneområder der konstituerer studieretninger, jf. stk. 2. De obligatoriske uddannelseselementer og praktikken skal tilsammen omfatte mindst 120 ECTS-point, jf. dog stk. 3.
- 2) Valgfri uddannelseselementer, der skal give den studerende mulighed for at kvalificere studie- og erhvervskompetencen gennem toning og perspektivering inden for områder, der bredt relaterer sig til uddannelsens kerneområder, herunder kerneområder der konstituerer studieretninger. De valgfri uddannelseselementer må højst omfatte 60 ECTS-point, jf. dog stk. 3.
- 3) Bachelorprojekt på 10, 15 eller 20 ECTS-point, der skal dokumentere den studerendes forståelse af og evne til at reflektere over professionens praksis og anvendelse af teori og metode i relation til en praksisnær problemstilling. Problemstillingen, der skal være central for uddannelsen og professionen, formuleres af den studerende, eventuelt i samarbejde med en privat eller offentlig virksomhed. Institutionen godkender problemstillingen.

Stk. 3. I uddannelser, der er tilrettelagt med flere studieretninger, hvoraf den studerende skal vælge én, skal de obligatoriske uddannelseselementer og praktikken tilsammen omfatte mindst 150 ECTS-point, og de valgfri uddannelseselementer højst 30 ECTS-point. Af de obligatoriske uddannelseselementer skal mindst 60 ECTS-point være fælles for alle studerende.

§ 12. En professionsbacheloruddannelse, der er tilrettelagt som selvstændig overbygningsuddannelse til en eller flere erhvervsakademiuddannelser, er almindeligvis normeret til 90, 120 eller 150 ECTS-point inklusive praktikken, der er normeret til mindst 15 ECTS-point. En selvstændig overbygningsuddannelse skal sammen med den eller de erhvervsakademiuddannelser, der bygges på, omfatte fra 180 til almindeligvis 240 ECTS-point.

Stk. 2. En professionsbacheloruddannelse tilrettelagt som selvstændig overbygningsuddannelse består af:

- 1) Obligatoriske uddannelseselementer samt mindst 15 ECTS-point praktik inden for de kerneområder, der er konstituerende for uddannelsens formål og erhvervssigte, herunder kerneområder der konstituerer studieretninger. De obligatoriske uddannelseselementer og praktikken skal tilsammen omfatte mindst 60 ECTS-point.

- 2) Bachelorprojekt på 10, 15 eller 20 ECTS-point, der skal dokumentere den studerendes forståelse af og evne til at reflektere over professionens praksis og anvendelse af teori og metode i relation til en praksisnær problemstilling. Problemstillingen, der skal være central for uddannelsen og professionen, formuleres af den studerende, eventuelt i samarbejde med en privat eller offentlig virksomhed. Institutionen godkender problemstillingen.

Stk. 3. Institutionen kan udbyde valgfri uddannelseselementer, der giver den studerende mulighed for at kvalificere studie- og erhvervskompetencen gennem toning og perspektivering inden for områder, der bredt relaterer sig til uddannelsens kerneområder. De valgfri uddannelseselementer må højst omfatte 15 ECTS-point.

Kapitel 3

Lærerkvalifikationer

§ 13. Underviserne ved en institutions udbud af en erhvervsakademiuddannelse eller en professionsbacheloruddannelse skal samlet set have et kvalifikationsniveau, der er højere end afgangsniveauet for uddannelsen. Ved kvalifikationsniveau forstås ud over pædagogisk kompetence dokumenteret teoretisk, faglig samt erhvervs- eller professionsmæssig kompetence.

Kapitel 4

Prøver og eksamen

§ 14. For prøver og eksamen gælder reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede videregående uddannelser og bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse.

§ 15. En uddannelse skal indeholde de eksterne prøver, der er nødvendige i henhold til bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede videregående uddannelser. Uddannelsen kan herudover indeholde interne prøver. Uddannelsen skal mindst indeholde følgende 3 prøver, jf. dog stk. 2:

- 1) 1 intern eller ekstern prøve, der ligger inden udgangen af 2. semester, og som skal dokumentere, at den studerende har opnået de læringsmål, der er fastsat for 1. studieår.
- 2) 1 intern eller ekstern prøve, der ligger efter den studerendes gennemførelse af uddannelsens samlede praktik, jf. dog stk. 3, og som skal dokumentere, at den studerende har opnået de læringsmål, der er fastsat for praktikken.
- 3) 1 ekstern prøve i det afsluttende eksamensprojekt eller bachelorprojektet, som sammen med prøven efter praktikken og uddannelsens øvrige prøver skal dokumentere, at uddannelsens mål for læringsudbytte er opnået. Prøven består af et projekt og en mundtlig del, hvor der gives én samlet karakter. Prøven kan først finde sted efter, at afsluttende prøve i praktikken og uddannelsens øvrige prøver er bestået.

Stk. 2. Prøven i stk. 1, nr. 1, indgår ikke i professionsbacheloruddannelser, der er tilrettelagt som selvstændig overbygningsuddannelse.

Stk. 3. I professionsbacheloruddannelser, der er tilrettelagt som selvstændig overbygningsuddannelse, omfatter prøven i stk. 1, nr. 2, alene den del af praktikken, der indgår i uddannelsens overbygningsdel.

Kapitel 5

Studieordning

§ 16. Uddannelsesinstitutionen fastsætter inden for rammerne af denne bekendtgørelse samt den pågældende uddannelsesbekendtgørelse nærmere regler om uddannelsen i en studieordning, der består af en fællesdel og en institutionsdel.

Stk. 2. Studieordningens fællesdel udarbejdes i fællesskab af de institutioner, der er godkendt til at udbyde uddannelsen. Studieordningens institutionsdel udarbejdes af den enkelte institution, der er godkendt til at udbyde uddannelsen.

Stk. 3. Inden en studieordning fastsættes og ved væsentlige ændringer heraf indhentes en udtalelse fra censorformandskabet, jf. bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede videregående uddannelser.

Stk. 4. Studieordningen og væsentlige ændringer heraf træder i kraft ved et studieårs begyndelse. Ved udstedelse af ny studieordning og ved væsentlige ændringer heraf fastsættes overgangsregler i studieordningen.

Stk. 5. De gældende og tidligere studieordninger skal være tilgængelig på institutionens hjemmeside.

§ 17. Studieordningens fællesdel skal indeholde regler om følgende:

- 1) Kerneområder i henhold til uddannelsens bekendtgørelse, herunder
  - a) indhold,
  - b) ECTS-omfang og
  - c) læringsmål.
- 2) Obligatoriske uddannelseselementer inden for uddannelsens kerneområder, herunder
  - a) indhold,
  - b) ECTS-omfang,
  - c) læringsmål og
  - d) antal prøver.
- 3) Praktik, herunder
  - a) ECTS-omfang,
  - b) læringsmål og
  - c) antal prøver.
- 4) Krav til det afsluttende eksamensprojekt henholdsvis bachelorprojektet.
- 5) Regler om merit, jf. § 18, herunder angivelse af eventuelle meritaftaler, for så vidt angår uddannelseselementer, der er omfattet af studieordningens fællesdel.

Stk. 2. Studieordningens institutionsdel skal indeholde regler om følgende:

- 1) Tidsmæssig placering i uddannelsesforløbet af obligatoriske uddannelseselementer og af praktik, herunder prøver.
- 2) Beskrivelse af valgfri uddannelseselementer, herunder
  - a) indhold,
  - b) ECTS-omfang,
  - c) læringsmål,
  - d) tidsmæssig placering i uddannelsesforløbet og
  - e) prøver.
- 3) Regler for praktikkens gennemførelse, herunder krav og forventninger til de involverede parter.
- 4) Angivelse af, hvilke dele af uddannelsen den studerende har mulighed for at gennemføre i udlandet, jf. § 6, samt regler, der knytter sig hertil, herunder regler om forhåndsmerit.
- 5) Krav til skriftlige opgaver og projekter.
- 6) Angivelse af anvendte undervisnings- og arbejdsformer.
- 7) Retningslinjer for eventuel differentieret undervisning inden for uddannelsesforløbet.
- 8) Regler om merit, jf. § 18, herunder angivelse af eventuelle meritaftaler for så vidt angår uddannelseselementer, der alene indgår i studieordningens institutionsdel.
- 9) Regler om den studerendes pligt til at deltage i uddannelsesforløbet, jf. § 5.
- 10) Kriterier for vurdering af studieaktivitet.
- 11) Eventuelle krav om læsning af tekster på fremmedsprog og angivelse af, hvilket kendskab til fremmedsprog dette forudsætter.
- 12) Overgangsordninger.
- 13) Oplysninger om eventuelle aftaler med udenlandske uddannelsesinstitutioner om parallellforløb, herunder oplysninger om efter hvilke objektive kriterier studerende udvælges til parallellforløb.

Stk. 3. Ud over regler fastsat i medfør af denne bekendtgørelse skal studieordningen indeholde regler fastsat i medfør af bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede videregående uddannelser og bekendtgørelse om adgang til erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser.

Stk. 4. Det skal fremgå af studieordningen, at institutionen kan dispensere fra de regler i studieordningen, der alene er fastsat af institutionen eller institutionerne, når det findes begrundet i usædvanlige forhold. Institutionerne samarbejder om en ensartet dispensationspraksis.

Kapitel 6

Merit, klage, forsøg og dispensation

§ 18. Beståede uddannelseselementer ækvivalerer de tilsvarende uddannelseselementer ved andre uddannelsesinstitutioner, der udbyder uddannelsen.

Stk. 2. Den studerende har pligt til at oplyse om gennemførte uddannelseselementer fra en anden dansk eller udenlandsk videregående uddannelse og om beskæftigelse, der må antages at kunne give merit. Uddannelsesinstitutionen godkender i hvert enkelt tilfælde eller ved regler i studieordningen merit på baggrund af gennemførte uddannelseselementer og beskæftigelse, der står mål med fag, uddannelsesdele og praktikdele. Afgørelsen træffes på grundlag af en faglig vurdering.

Stk. 3. Den studerende har ved forhåndsgodkendelse af studieophold i Danmark eller udlandet pligt til efter endt studieophold at dokumentere det godkendte studieopholds gennemførte uddannelseselementer. Den studerende skal i forbindelse med forhåndsgodkendelsen give samtykke til, at institutionen efter endt studieophold kan indhente de nødvendige oplysninger.

Stk. 4. Ved godkendelse efter stk. 2 og 3 anses uddannelseselementet for gennemført, hvis det er bestået efter reglerne om den pågældende uddannelse.

Stk. 5. Institutionen skal på sin hjemmeside offentliggøre en statistik over afgørelser om merit, herunder forhåndsmerit.

§ 19. Uddannelsesinstitutionens afgørelser i henhold til denne bekendtgørelse kan indbringes for Styrelsen for Videregående Uddannelser, når klagen vedrører retlige spørgsmål. Klagen indgives til institutionen, der afgiver en udtalelse, som klageren skal have lejlighed til at kommentere inden for en frist af 1 uge. Institutionen sender klagen til styrelsen vedlagt udtalelsen og klagerens eventuelle kommentarer her til.

Stk. 2. Frist for at indgive klage efter stk. 1 er 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt klageren.

§ 20. Styrelsen for Videregående Uddannelser kan tillade fravigelse af bekendtgørelsen som led i forsøg. Ved forsøg fastsættes samtidig forsøgets varighed og rapporteringsform.

Stk. 2. Styrelsen kan dispensere fra bekendtgørelsen, når det findes begrundet i usædvanlige forhold.

§ 21. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2014 og har virkning fra studieåret 2014/15. Bekendtgørelsen har dog virkning fra 1. januar 2014 for studerende, der søger om forhåndsmerit for studieophold, der skal gennemføres fra studieåret 2014/15 eller senere.

Stk. 2. Bekendtgørelsen finder anvendelse for erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, som udbydes i henhold til uddannelsesbekendtgørelser, der trådte i kraft den 15. juli 2009 eller senere, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Bekendtgørelsens § 18 om merit finder anvendelse for følgende professionsbacheloruddannelser, som udbydes i henhold til uddannelsesbekendtgørelser, der trådte i kraft før 15. juli 2009:

- 1) Professionsbachelor i biomedicinsk laboratorieanalyse.
- 2) Professionsbachelor i radiografi.
- 3) Professionsbachelor i jordemoderkundskab.
- 4) Professionsbachelor i ergoterapi.
- 5) Professionsbachelor i fysioterapi.
- 6) Professionsbachelor i sygepleje.

- 7) Professionsbachelor i leisure management.
- 8) Professionsbachelor i erhvervsprog og IT-baseret markedskommunikation.
- 9) Diplomingeniør.

Stk. 4. Bekendtgørelse nr. 636 af 29. juni 2009 om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser ophæves.

Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser, den 16. december 2013

MORTEN ØSTERGAARD

/ Kirsten Lippert

Ministerium: Uddannelses- og Forskningsministeriet

Senere ændringer til forskriften

Journalnummer: Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser,
Styrelsen for Videregående Uddannelser og Uddannelsesstøtte

Ingen

Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik

I medfør af § 22 i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 882 af 8. august 2011, fastsættes:

§ 1. Formålet med uddannelsen til professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik er at kvalificere den uddannede til selvstændigt at udøve og udvikle pædagogisk og socialt omsorgsarbejde på professionelt niveau i det pædagogiske, sociale og diakonale arbejdsfelt samt sikre grundlag for videreuddannelse.

Stk. 2. Den uddannede skal have viden, færdigheder og kompetencer som angivet i bilag 1.

§ 2. Uddannelsen, der er en fuldtidsuddannelse, er normeret til 210 ECTS-point. 60 ECTS-point svarer til en fuldtidsstuderendes arbejde i 1 år.

Stk. 2. Uddannelsen giver den uddannede ret til at anvende titlen professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik. Den engelske titel er Bachelor of Diaconia and Social Pedagogy.

Stk. 3. Uddannelsens engelske betegnelse er Bachelor's Degree Programme in Diaconia and Social Pedagogy.

§ 3. Uddannelsen består af:

- 1) Obligatoriske uddannelseselementer med et samlet omfang på 105 ECTS-point.
- 2) Praktik med et samlet omfang på 75 ECTS-point, hvoraf 60 ECTS-point er lønnet praktik.
- 3) Valgfrie uddannelseselementer, der for den enkelte studerende har et samlet omfang på 15 ECTS-point.
- 4) Bachelorprojekt på 15 ECTS-point.

Stk. 2. Uddannelsens obligatoriske elementer tilrettelægges inden for følgende kerneområder:

- 1) Diakoni og socialt arbejde.
- 2) Socialpædagogik.
- 3) Kulturdidaktik.
- 4) Sundhed og omsorg.
- 5) Samfund og det tværprofessionelle samarbejde.

Stk. 3. 60 ECTS-point af praktikken er lønnet praktik. Dog kan 30 ECTS-point heraf være ulønnet, hvis praktikken foregår i udlandet, og der ikke her er mulighed for aflønning af den studerende.

§ 4. For uddannelsen gælder de regler om professionsbacheloruddannelser, der er fastsat i bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, herunder regler om formål, niveau, videngrundlag, praktik, indhold og tilrettelæggelse, varighed og struktur, adgang, lærerkvalifikationer, prøver og eksamen, studieordning, merit og klager.

§ 5. Styrelsen for Videregående Uddannelser og Uddannelsesstøtte kan tillade fravigelse af bekendtgørelsen som led i forsøg. Ved forsøg fastsættes samtidig forsøgets varighed og rapporteringsform.

Stk. 2. Styrelsen kan dispensere fra bekendtgørelsen, når det findes begrundet i særlige forhold.

§ 6. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. august 2012.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen tilrettelægger overgangsordninger, således at studerende, der følger den nuværende forsøgsuddannelse som diakon, kan fuldføre uddannelsen efter reglerne i denne bekendtgørelse.

Styrelsen for Videregående Uddannelser og Uddannelsesstøtte, den 4. juli 2012

INGE MÆRKEDAHL
DIREKTØR

/ Kirsten Lippert

Mål for læringsudbytte for uddannelsen til professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik

Mål for læringsudbyttet omfatter den viden, de færdigheder og kompetencer, som en professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik skal opnå i uddannelsen.

Viden

Den uddannede har viden om

- 1) centrale teologiske og kristendomsfaglige begreber, teorier og metoder, bibelkundskab, kirke- og diakonihistorie som grundlag for forståelsen af kirkelige og diakonale organisationers sociale og pædagogiske praksis, herunder deres historie, værdigrundlag, opgavefelt og inddragelse af frivillige,
- 2) centrale begreber, teorier og metoder inden for pædagogik, didaktik (herunder kulturdidaktik), kommunikation, psykologi og etik i forhold til at kunne forstå, analysere og varetage pædagogiske, lærings-, formidlingsmæssige og omsorgsopgaver i såvel privat som offentlig regi,
- 3) centrale sammenhænge mellem kulturtilegnelse og kulturudvikling i et pædagogisk og socialt perspektiv,
- 4) samspillet mellem individ, institution/organisation og samfund og samspillet betydning for den enkeltes opvækst- og livsvilkår,
- 5) centrale samfundsvidenskabelige begreber, teorier og metoder, den samfundsmæssige og socialpolitiske udvikling, lovgivningen og de etiske diskurser og deres betydning for socialpædagogens/socialdiakonens arbejde,
- 6) sundhedsvidenskabelige begreber, teorier og metoder, sundhedssystemets opbygning og funktion, samt grundlæggende sygdomme og diagnoser og sundhedspædagogiske overvejelser af relevans for det socialpædagogiske og diakonale omsorgsarbejde,
- 7) udvalgte vidensområder inden for professionsfeltet, som den studerende har specialiseret sig i,
- 8) videnskabsteoretiske grundbegreber og opfattelser og
- 9) det pædagogiske, sociale og diakonale professionsfelt og en indgående praksisforståelse inden for såvel normal- som specialområdet.

Færdigheder

Den uddannede kan

- 1) læse, tolke og reflektere over bibelske og kirkehistoriske tekster med henblik på at kunne analysere og deltage i en debat om udvikling af det diakonal-sociale arbejde og menneskers livsvilkår,
- 2) analysere, dokumentere og evaluere pædagogisk og socialfaglig praksis,
- 3) udvælge og begrunde anvendelsen af centrale pædagogiske begreber, teorier og metoder i forhold til konkrete pædagogiske handlinger, herunder tage professionelt stilling til de etiske udfordringer heri,
- 4) tilrettelægge, gennemføre, inddrage frivillige i, analysere og vurdere forskellige aktiviteter inden for musik, drama, bevægelse, friluftsliv og værkstedsfag ud fra professions- og brugerorienterede pædagogiske og didaktiske overvejelser,
- 5) anvende centrale begreber, teorier og metoder vedrørende samspillet mellem individ, institution/organisation og samfund i forhold til analyser af professionsfeltets praksis,
- 6) analysere sundhedsmæssige problemstillinger i forbindelse med pædagogisk og socialt arbejde samt vurdere brugers sundhedstilstand og i samarbejde med sundhedsprofessionelle foreslå begrundede sundhedspædagogiske tiltag,
- 7) på eksemplarisk vis sætte sig ind i og tilegne sig særlig viden og indsigt inden for udvalgte professionsrelevante fagområder og
- 8) analysere, argumentere og gøre sig kritiske metodeovervejelser i forhold til at vurdere professionsfaglig litteratur, egen professionsfaglig udvikling og udviklingsarbejde i professionsfeltet.

Kompetencer

Den uddannede kan

- 1) udføre, begrunde, udvikle og lede diakonalt, socialt og pædagogisk arbejde, herunder indgå i og varetage diakonalt omsorgsarbejde og undervisningsopgaver, på baggrund af pædagogisk tilrettelægelse og teologisk refleksion,
- 2) integrere pædagogiske, psykologiske, sociologiske og diakonifaglige perspektiver i det socialpædagogiske arbejdsfelt,
- 3) udføre professionsrelevante praktiske arbejdsopgaver, begå sig i skiftende fællesskaber og bidrage til udviklingen af fælles læringssituationer og –miljøer,
- 4) selvstændigt udvikle og gennemføre brugerrelevante kulturdidaktiske aktiviteter på grundlag af didaktiske, pædagogiske, psykologiske og samfundsmæssige overvejelser,
- 5) samarbejde professionelt og tværprofessionelt med personer inden for og uden for professionen ud fra en helhedsforståelse af menneskets mangesidige livssammenhænge,
- 6) indgå i og varetage ledelsesopgaver ift. såvel frivillige som professionelle i det socialpædagogiske og diakonale professionsfelt, herunder påtage sig projekt- og teamledelse og tilrettelægge organisatoriske strategier,
- 7) forvalte gældende lovgivning i relation til det socialpædagogiske og diakonale professionsfelt,
- 8) varetage sundhedspædagogiske opgaver i relation til forskellige brugergrupper og indgå i et tværprofessionelt samarbejde om sundhedsfremme og –forebyggelse,
- 9) udføre omsorgs- og basale plejeopgaver på baggrund af diakonalt menneskesyn og etik,
- 10) arbejde med personlige og sociale kompetencer både i forhold til sig selv og i forhold til det professionelle arbejde med brugere og
- 11) bidrage til udviklingen af professionen og professionsfeltet, herunder deltage i relevant videreuddannelse.

Bekendtgørelse om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser

I medfør af § 34, stk. 2, og stk. 4, i lov om apotekervirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 855 af 4. august 2008, som ændret ved lov nr. 140 af 9. februar 2010, § 22, stk. 1, nr. 3 og 4, og § 30 i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 467 af 8. maj 2013, som ændret ved lov nr. 898 af 4. juli 2013, § 15 i lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 877 af 4. august 2011, § 21, stk. 2, § 30, stk. 2, og § 32, nr. 1, i lov om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne, jf. lovbekendtgørelse nr. 881 af 8. august 2011, § 2, stk. 9 – 12, og § 18, stk. 2, i lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 952 af 2. oktober 2009, som ændret ved lov nr. 140 af 9. februar 2010, og § 1 i lov nr. 247 af 6. april 2001 om afholdelse af danske prøver og eksaminer i udlandet, og efter forhandling med ministeren for sundhed og forebyggelse, fastsættes:

Kapitel 1

Formål og anvendelsesområde

§ 1. Bekendtgørelsen finder anvendelse for prøver ved erhvervsrettede videregående uddannelser, som efter bekendtgørelsen eller studieordningen for den enkelte uddannelse dokumenteres ved prøve- eller eksamensbevis, medmindre andet er fastsat i bekendtgørelsen for uddannelsen.

§ 2. Formålet med prøver er at dokumentere, i hvilken grad den studerende opfylder de faglige mål, der er fastsat for uddannelsen og dens elementer.

Stk. 2. Det følger af bekendtgørelsen eller studieordningen for den enkelte uddannelse, hvilke prøver og eksamener der indgår i uddannelsen, i hvilket omfang prøveresultater skal vægtes i deres indbyrdes forhold, og hvilke krav der stilles for udstedelse af bevis for afsluttet uddannelse.

Kapitel 2

Tilrettelæggelse og planlægning

§ 3. Prøverne skal tilrettelægges med henblik på at dokumentere graden af målopfyldelse i forhold til væsentlige mål og krav.

Stk. 2. Opgaverne til en prøve stilles af uddannelsesinstitutionen, medmindre andet er bestemt i bekendtgørelsen for den enkelte uddannelse. Institutioner, der udbyder samme uddannelse, kan stille opgaver, der er fælles for institutionerne.

Stk. 3. Når opgaverne til en prøve stilles af Styrelsen for Videregående Uddannelser, fastsætter styrelsen dato og tidspunkt for afholdelse af prøven.

§ 4. Det påhviler uddannelsesinstitutionen at gøre de studerende bekendt med, hvilke mål og krav der er væsentlige for prøverne.

Stk. 2. Institutionen fastsætter inden for denne bekendtgørelses rammer og i overensstemmelse med bekendtgørelsen for den enkelte uddannelse nærmere i studieordningen om følgende:

- 1) Hvilke prøver, herunder delprøver, der indgår i uddannelsen og vægtingen af de karakterer, der gives i de enkelte prøver, jf. § 2, stk. 2.
- 2) Placering af prøverne i uddannelsesforløbet.
- 3) Eventuelle regler om, at førsteårsprøven skal være bestået inden udgangen af første studieår, jf. § 8, stk. 2.
- 4) Eventuelle regler om studiestartprøve, jf. § 9, stk. 4.
- 5) Afholdelse af syge- og omprøve, jf. §§ 6-9.
- 6) Opfyldelse af deltagelsespligt og aflevering af opgaver og projekter mv., der er en forudsætning for deltagelse i en prøve, jf. § 5, stk. 2.
- 7) Prøveformer, herunder formkrav til besvarelse, jf. § 10.
- 8) Prøvernes tilrettelæggelse som individuel prøve eller gruppeprøve, herunder om hvor mange der højst kan deltage i prøven, om den studerendes mulighed for at vælge en individuel prøve frem for en gruppeprøve og om krav til individualisering af en skriftlig gruppebesvarelse, jf. §§ 11 og 12.
- 9) Anvendelse af hjælpemidler, jf. § 15.
- 10) Det anvendte sprog ved prøven, jf. § 17.
- 11) Særlige prøvevilkår, jf. § 18.
- 12) Brug af egne og andres arbejder, jf. § 19.
- 13) Disciplinære foranstaltninger i tilfælde af eksamenssnyd og forstyrrende adfærd ved eksamen, jf. § 19.
- 14) Hvilke prøver der har ekstern bedømmelse, jf. § 33, stk. 3.
- 15) Hvorledes bedømmelsen af den studerendes formulerings - og staveevne indgår i den samlede bedømmelse af eksamenspræstationen, jf. § 34, stk. 2.
- 16) Klager, jf. kapitel. 10.

Stk. 3. Institutionen kan fravige, hvad institutionen eller institutionerne selv har fastsat i studieordningen, hvis det er begrundet i usædvanlige forhold.

Stk. 4. Det påhviler institutionen at orientere de studerende og de øvrige medvirkende ved prøver om de prøveregler, der gælder for den enkelte uddannelse. Reglerne skal være tilgængelige på institutionens hjemmeside.

Kapitel 3

Adgang til prøve

§ 5. Begyndelse på et uddannelseselement, semester mv. er samtidig tilmelding til de tilhørende prøver. Ved tilmelding bruges en prøvegang, jf. § 6, stk. 3. Dette gælder dog ikke, hvor den studerende bliver forhindret i at deltage i prøven på grund af dokumenteret sygdom og barsel.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen kan i studieordningen fastsætte, at opfyldelse af deltagelsespligt og aflevering af opgaver og projekter m.v. er en forudsætning for deltagelse i en prøve.

Stk. 3. Institutionen kan fravige stk. 1 og 2, når det er begrundet i usædvanlige forhold, herunder dokumenteret handicap.

§ 6. En bestået prøve kan ikke tages om. Indgår der flere delprøver i en prøve, kan delprøver, hvor der ikke er opnået bestået karakter, ikke tages om, når den samlede prøve er bestået, medmindre andet er bestemt i bekendtgørelsen eller studieordningen for uddannelsen.

Stk. 2. Er en prøve ikke bestået, er den studerende fortsat tilmeldt prøven, jf. dog stk. 3 og § 8.

Stk. 3. Den studerende kan være tilmeldt 3 gange til samme prøve. Uddannelsesinstitutionen kan tillade yderligere prøvegange, hvis det er begrundet i usædvanlige forhold. I vurderingen af om der foreligger usædvanlige forhold, kan spørgsmålet om studieegnethed ikke indgå.

Stk. 4. Ny prøve skal afholdes snarest muligt og så vidt muligt senest, når den pågældende prøve igen afholdes ved institutionen, eventuelt som sygeprøve, jf. § 7, stk. 1.

Stk. 5. En studerendes modtagelse af et tilbud om omprøve i henhold til § 38, stk. 2, § 44, stk. 1, nr. 2, eller § 49, stk. 2, nr. 2, betragtes ikke som brug af en prøvegang.

§ 7. En studerende, der har været forhindret i at gennemføre en prøve på grund af dokumenteret sygdom eller af anden dokumenteret grund, skal have mulighed for at aflægge prøven snarest muligt. Er det en prøve, der er placeret i uddannelsens sidste eksamenstermin, skal den studerende have mulighed for at aflægge prøven i samme eksamenstermin eller i umiddelbar forlængelse heraf.

Stk. 2. Indgår der flere dele i en prøve, hvor der gives karakter for hver del, kan den studerende kun aflægge prøve i den eller de dele, der ikke er gennemført, med mindre andet følger af reglerne om uddannelsen. Dette gælder også, hvor de enkelte karakterer regnes sammen til én karakter for den samlede prøve.

Stk. 3. Andre særlige omstændigheder, hvorved en studerende praktisk forhindres i at møde til prøve, kan efter uddannelsesinstitutionens konkrete vurdering behandles efter stk. 1 og 2.

§ 8. Ved erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser skal den eller de prøver, den studerende efter bekendtgørelsen eller studieordningen skal deltage i inden udgangen af det 1. studieår efter studiestart (førsteårsprøven), være bestået inden udgangen af den studerendes 2. studieår efter studiestart, for at den studerende kan fortsætte uddannelsen, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen kan for den enkelte uddannelse i studieordningen fastsætte, at førsteårsprøven skal være bestået inden udgangen af første studieår efter studiestart, for at den studerende kan fortsætte uddannelsen.

Stk. 3. Resultatet af 1. prøveforsøg skal meddeles den studerende så betids, at en eventuel omprøve kan finde sted i samme eksamenstermin.

Stk. 4. Øvrige krav om bestået prøve som forudsætning for at fortsætte uddannelsen skal fremgå af bekendtgørelsen for uddannelsen, jf. dog § 9.

Stk. 5. Institutionen kan for den enkelte studerende dispensere fra de tidspunkter, der er fastsat for at bestå prøven eller prøverne i stk. 1 og 2, hvis det er begrundet i sygdom, barsel eller usædvanlige forhold.

§ 9 Ved erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser kan uddannelsesinstitutionen for den enkelte uddannelse bestemme, at studerende ved den enkelte uddannelse skal deltage i og bestå en studiestartprøve for at kunne fortsætte på uddannelsen. Studiestartprøven har til formål at klarlægge, om den studerende reelt er begyndt på uddannelsen.

Stk. 2. Studiestartprøven skal afholdes senest to måneder efter uddannelsens start, og resultatet skal være meddelt den studerende senest to uger efter prøvens afholdelse. Er prøven ikke bestået, har den studerende mulighed for at deltage i en omprøve, der afholdes senest tre måneder efter uddannelsens start. Den studerende har to forsøg til at bestå studiestartprøven.

Stk. 3. Studiestartprøven har intern bedømmelse, jf. § 33, stk. 2, og bedømmes med "Bestået" eller "Ikke bestået" henholdsvis "Godkendt" eller "Ikke godkendt", jf. bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse.

Stk. 4. Studiestartprøven er ikke omfattet af reglerne i Kapitel 10 Klager over prøver.

Stk. 5. Institutionen fastsætter regler om studiestartprøven i studieordningen, herunder om prøvens form, indhold og tidsmæssige placering.

Stk. 6. Institutionen kan for den enkelte studerende dispensere fra de tidspunkter, der er fastsat for at bestå studiestartprøven, hvis det er begrundet i sygdom, barsel eller usædvanlige forhold.

Kapitel 4

Prøveformer og prøvers tilrettelæggelse

§ 10. Uddannelsen skal indeholde en variation af prøveformer, der skal afspejle undervisningens indhold og arbejdsformer. Prøveformen skal tilgodese det enkelte fags/fagelements formål og kan f. eks. være mundtlig, skriftlig, praktisk prøve og projektorienteret forløb samt kombinationer af de forskellige prøveformer.

Stk. 2. Med mindre andet er fastsat i bekendtgørelsen for den enkelte uddannelse, fastsættes det i studieordningen, hvilken prøveform der skal anvendes ved den enkelte prøve. Eventuelle formkrav til besvarelsen skal fremgå af studieordningen.

Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen kan afvise en besvarelse, hvis den ikke opfylder de fastsatte formkrav. Hvis besvarelsen afvises, skal der ikke gives en bedømmelse, og den studerende har brugt et prøvforsøg, jf. § 6, stk. 3.

§ 11. Det fastsættes i studieordningen ud fra faglige hensyn, om en prøve tilrettelægges som en individuel prøve eller en gruppeprøve. Når en prøve tilrettelægges som en gruppeprøve, fastsættes samtidig, hvor mange studerende der højst kan deltage i den enkelte gruppeprøve, og om den studerende i stedet kan vælge en individuel prøve.

Stk. 2. Ved såvel en individuel prøve som en gruppeprøve skal der foretages en individuel bedømmelse af de studerendes præstationer.

§ 12. Ved en mundtlig gruppeprøve skal den enkelte studerende eksamineres på en sådan måde, at det sikres, at der kan foretages en individuel bedømmelse af den studerendes præstation.

Stk. 2. Ved tilrettelæggelse af en mundtlig gruppeprøve skal det sikres, at den tid, der er afsat til prøven, tilpasses antallet af studerende, der deltager i prøven.

Stk. 3. Ved en skriftlig opgavebesvarelse, som er udarbejdet af flere studerende, kan der kun gives en selvstændig bedømmelse, hvis den enkelte studerendes bidrag kan konstateres. Der fastsættes krav om individualiseringen i studieordningen.

Stk. 4. Når der ikke skal gives en selvstændig bedømmelse for en skriftlig opgavebesvarelse, som er udarbejdet af flere studerende, kan opgavebesvarelsen indgå i bedømmelsen ved en efterfølgende mundtlig prøve.

Kapitel 5

Prøveafholdelse

§ 13. Eksaminationer med mundtlig og praktisk besvarelse er offentlige, jf. dog stk. 2-4, medmindre de er omfattet af en aftale efter § 52, stk. 3.

Stk. 2. Kliniske prøver med patientdeltagelse er kun offentlige med patientens tilladelse.

Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen kan fravige bestemmelsen i stk. 1, hvis der foreligger særlige omstændigheder, herunder hvor hensynet til eksaminanden taler herfor. Endvidere kan institutionen begrænse adgangen til prøvelokalerne af pladsmæssige grunde, og enkeltpersoner kan nægtes adgang eller bortvises, hvis det findes nødvendigt for at sikre den fornødne ro og orden i forbindelse med prøven.

Stk. 4. Ved en individuel mundtlig prøve, hvor den studerende eksamineres på grundlag af et gruppefremstillet produkt, må de øvrige medlemmer af gruppen ikke være til stede i prøvelokalet, før de selv skal eksamineres.

Stk. 5. Lyd- eller billedoptagelser af en prøve er ikke tilladt, medmindre optagelserne indgår som en del af prøveforløbet. Optagelserne foretages da af institutionen.

Stk. 6. Kun eksaminator og censor må være til stede under voteringen ved praktiske og mundtlige prøver, herunder mundtligt forsvar af projekter. Institutionen kan dog bestemme, at kommende eksaminatorer kan overvære en votering.

§ 14. Uddannelsesinstitutionen skal sikre, at prøverne gennemføres under forhold, der er egnede til at udelukke, at de studerende kommunikerer utilsigtet.

Stk. 2. Institutionen skal sikre, at de studerende har hensigtsmæssige arbejdsforhold ved prøverne.

Stk. 3. Institutionen kan afholde prøve med mundtlig besvarelse som videokonference eller ved hjælp af andre tekniske foranstaltninger. Institutionen skal sikre, at sikkerhedsforanstaltningerne i forbindelse med afholdelse af en sådan prøve svarer til, hvad der almindeligvis gælder for afvikling af prøven. Institutionen udpeger eller godkender en tilsynsførende, der skal være hos den studerende under prøven. Eksaminator og censor skal eksaminere og give karakterer efter gældende regler i øvrigt.

§ 15. Under prøverne er anvendelse af hjælpemidler, herunder elektroniske, tilladt, medmindre der i bekendtgørelsen eller studieordningen for den enkelte uddannelse er fastsat begrænsninger i anvendelsen, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen kan fastsætte begrænsning i adgangen til at anvende elektroniske hjælpemidler af kapacitetsmæssige grunde.

§ 16. En prøve er begyndt, når uddelingen af opgaverne er begyndt, når forberedelsesmateriale eller opgavetitel er udleveret til den studerende, eller når den studerende er blevet bekendt med prøvespørgsmålet eller lignende.

Stk. 2. En studerende, der kommer for sent til en skriftlig prøve, kan kun deltage i prøven, hvis uddannelsesinstitutionen anser det for udelukket, at den pågældende kan have modtaget nogen oplysning om opgaven, og finder, at forsinkelsen er rimeligt begrundet. Prøvetiden kan kun i usædvanlige tilfælde forlænges.

Stk. 3. En studerende, der kommer for sent til en mundtlig prøve, kan få tilbud om at blive eksamineret på et senere tidspunkt, hvis institutionen finder, at forsinkelsen er rimeligt begrundet.

§ 17. I uddannelser, der udbydes på dansk, aflægges prøverne på dansk, jf. dog stk. 2 og 3, medmindre det er en del af den enkelte prøves formål at dokumentere færdigheder i fremmedsprog. Prøverne kan aflægges på svensk eller norsk i stedet for dansk, medmindre prøvens formål er at dokumentere den studerendes færdigheder i dansk.

Stk. 2. I uddannelser eller enkeltfag, der udbydes på engelsk eller et andet fremmedsprog, aflægges prøverne på dette sprog, medmindre det er en del af den enkelte prøves formål at dokumentere den studerendes færdigheder i et andet sprog.

Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen kan i øvrigt, hvor forholdene gør det muligt, tillade en studerende, der ønsker det, at aflægge en prøve på et fremmedsprog, medmindre prøvens formål er at dokumentere den studerendes færdigheder i dansk.

§ 18. Uddannelsesinstitutionen tilbyder særlige prøvevilkår til studerende med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, til studerende med tilsvarende vanskeligheder samt til studerende med et andet modersmål end dansk, når institutionen vurderer, at dette er nødvendigt for at ligestille disse studerende med andre i prøvesituationen. Det er en forudsætning, at der med tilbuddet ikke sker en ændring af prøvens niveau.

§ 19. En studerende, der under en prøve skaffer sig eller giver en anden studerende uretmæssig hjælp til besvarelse af en opgave eller benytter ikke tilladte hjælpemidler, skal af uddannelsesinstitutionen bortvises fra prøven.

Stk. 2. Opstår der under eller efter en prøve formodning om, at en studerende uretmæssigt har skaffet sig eller ydet hjælp, har udgivet en andens arbejde for sit eget eller anvendt eget tidligere bedømt arbejde uden henvisning, indberettes dette til institutionen. Bliver formodningen bekræftet, og handlingen har fået eller ville kunne få betydning for bedømmelsen, bortviser institutionen den studerende fra prøven.

Stk. 3. Udviser en studerende forstyrrende adfærd, kan institutionen bortvise den studerende fra prøven. I mindre alvorlige tilfælde giver institutionen først en advarsel.

Stk. 4. Institutionen kan i de i stk. 1 - 3 nævnte tilfælde under skærpene omstændigheder beslutte, at den studerende skal bortvises fra institutionen i en kortere eller længere periode. I sådanne tilfælde gives en skriftlig advarsel om, at gentagelse kan medføre varig bortvisning.

Stk. 5. En bortvisning efter stk.1-3 medfører, at en eventuel karakter for den pågældende prøve bortfalder, og at den studerende har brugt en prøveindstilling, jf. § 6, stk. 3.

Stk. 6. En studerende skal ved aflevering af en skriftlig besvarelse bekræfte med sin underskrift, der kan være digital, at besvarelsen er udfærdiget uden uretmæssig hjælp, jf. stk. 1 og 2.

Prøver i udlandet

§ 20. Uddannelsesinstitutionen kan afholde prøve på en dansk repræsentation eller andre steder i udlandet, når det er begrundet i, at den studerende af praktiske eller økonomiske grunde ikke kan deltage i institutionens prøver i Danmark, og når den studerende og vedkommende prøvested er indforstået hermed. Afholdelse af danske prøver i udlandet skal finde sted efter bekendtgørelsens regler i øvrigt.

Stk. 2. Institutionen kan bemyndige en person i udlandet til at forestå den praktiske afvikling af prøven.

§ 21. Uddannelsesinstitutionen afholder de særlige udgifter, der er forbundet med prøvens afholdelse i udlandet.

Stk. 2. Ved afholdelse af prøver på danske repræsentationer i udlandet finder bekendtgørelse om betaling for tjenestehandlinger i udenrigstjenesten anvendelse.

Stk. 3. Institutionen kan lade den studerende helt eller delvist betale de udgifter, som institutionen har afholdt i forbindelse med prøvens afholdelse. Det er en betingelse, at den studerende forud skriftligt har erklæret sig villig til at betale de pågældende udgifter på grundlag af et af institutionen meddelt skøn over beløbets forventede størrelse. Institutionen kan betinge prøvens afholdelse af, at beløbet forudbetales.

Kapitel 6

Bedømmerne (censor og eksaminator)

§ 22. Styrelsen for Videregående Uddannelser opretter for hver af de videregående uddannelser et landsdækkende korps af beskikkede censorer. Et censorkorps kan desuden omfatte flere uddannelser, hvis de er beslægtede, og antallet af censorer begrundes det.

Stk. 2. Censorkorpset skal sammensættes således, at det samlede korps dækker alle de fag eller fagområder, der indgår i uddannelsen, og det ansættelsesområde, som uddannelsen sigter mod.

Stk. 3. Mindst en tredjedel af censorerne i censorkorpset skal være personer, der har deres hovedbeskæftigelse uden for de uddannelsesinstitutioner, der udbyder videregående uddannelser på et af de ansættelsesområder, uddannelsen sigter imod (aftagercensorer). En mindre andel af aftagercensorer kan forekomme, når særlige forhold begrundes det.

Stk. 4. Det bør så vidt muligt tilstræbes, at der i censorkorpset er en ligelig fordeling af mandlige og kvindelige censorer, og at der indgår censorer tilknyttet udenlandske uddannelsesinstitutioner i censorkorpset for de uddannelser og fag, hvor dette er relevant.

§ 23. Styrelsen for Videregående Uddannelser beskikker censorerne til de eksterne prøver, jf. § 33, stk. 3, efter indstilling fra uddannelsesinstitutionerne eller censorformandskabet i overensstemmelse med kravene i § 24, stk. 1. Styrelsen kan beskikke andre censorer end de af institutionerne indstillede.

Stk. 2. Beskikkelse af censorkorps for nye uddannelser sker efter indstilling fra den eller de udbydende institutioner.

Stk. 3. Censorerne beskikkes for 4 år ad gangen. Ved hver ny beskikkelsesperiode udskiftes mindst en fjerdedel af censorerne i censorkorpset. Der kan dog inden for perioden beskikkes supplerende censorer.

Stk. 4. Styrelsen kan bringe en censorbeskikkelse til ophør inden periodens udløb.

§ 24. En censor skal have

1) indgående og aktuelt kendskab til uddannelseselementets forudsætninger, mål og metoder,

- 2) specifik kompetence inden for et eller flere faglige delområder, som indgår i uddannelsen, og
- 3) aktuel viden om uddannelsens anvendelsesmuligheder, herunder kendskab til aftagernes situation og behov.

Stk. 2. Inden en prøves afholdelse informerer uddannelsesinstitutionen censor om de gældende regler for uddannelsen, herunder denne bekendtgørelse, samt forsyner censor med andet materiale, der har betydning for censorernes virksomhed.

§ 25. En beskikket censor skal

- 1) virke som censor ved uddannelsens, fagets eller fagområdets eksterne prøver, jf. § 30 og § 31,
- 2) medvirke ved de opgaver, der er nævnt i § 27,
- 3) ved eksamensterminens afslutning afgive en rapport om eksamensforløbet til uddannelsesinstitutionen og formandskabet, jf. § 27, stk. 1, nr. 2 og 3, og
- 4) medvirke ved behandling af klager over prøver, jf. § 42, stk. 2, og § 47, stk. 2.

§ 26. Censorerne i hvert censorkorps vælger for en 4-årig periode en censorformand og en eller flere næstformænd. Ved læreruddannelsen og pædagoguddannelsen udpeges dog en næstformand inden for hvert fag eller fagområde af fagets eller fagområdets censorer. Det hidtidige censorformandskab afholder valget. Ved nye censorkorps afholder den eller de udbydende uddannelsesinstitutioner valget til formand. Resultatet af valget meddeles til Styrelsen for Videregående Uddannelser.

Stk. 2. Censorkorpsets formand og næstformand eller næstformænd danner et censorformandskab. Mindst 1 af censorerne i formandskabet skal være aftagercensor.

Stk. 3. Censorformandskabet repræsenterer censorerne i censorkorpset over for ministeriet og uddannelsesinstitutionen eller uddannelsesinstitutionerne.

Stk. 4. En oversigt over censorformændene er tilgængelig på Styrelsen for Videregående Uddannelsers hjemmeside.

§ 27. Censorformandskabet skal som led i kvalitetssikringen af uddannelserne

- 1) rådgive Styrelsen for Videregående Uddannelser ved beskikkelse af censorer,
- 2) rådgive uddannelsesinstitutionerne og Styrelsen for Videregående Uddannelser på grundlag af censorrapporter om uddannelsernes kvalitet og hensigtsmæssighed i forhold til arbejdsmarkedet og i forhold til videre uddannelsesforløb,
- 3) afgive en årlig beretning til uddannelsesinstitutionerne og Styrelsen for Videregående Uddannelser på baggrund af censorernes rapporter, jf. § 25, nr. 3, og indgår i grundlaget for evalueringer af uddannelsen eller faget,
- 4) besvare høringer om uddannelsernes bekendtgørelser og studieordninger og væsentlige ændringer heri, og
- 5) i øvrigt være til rådighed for hverv med tilknytning til censorvirksomheden, som formandskabet får tillagt i kraft af andre regler.

Stk. 2. Censorformandskabet medvirker til en løbende dialog om udviklingen i uddannelsen, faget eller fagområdet ved mindst hvert andet år at afholde censormøder med censorerne i censorkorpset og kontaktmøder mellem uddannelsesinstitutionerne og censorerne.

§ 28. Censorformandskabet fordeler efter samråd med uddannelsesinstitutionen eller institutionerne opgaverne til censur blandt censorerne i censorkorpset under iagttagelse af reglerne i stk. 2. Censorerne må ikke være eller inden for de sidste 2 år have været ansat på den institution, hvor de skal virke som censorer.

Stk. 2. Ved fordeling af censorarbejdet skal det sikres, medmindre særlige forhold gør sig gældende,

- 1) at der inddrages censorer fra flere institutioner og censorer fra det relevante arbejdsmarked (aftagercensorer) ved tilrettelæggelse af censuren inden for en given uddannelse,
- 2) at der jævnlige inddrages nye censorer ved fordeling af censorarbejdet, og

- 3) at de samme bedømmere ikke sammen medvirker ved censur inden for en periode på 2 år ud over én eksamenstermin, ét semester eller ét halvår.

§ 29. Ved en censors pludselige forfald og eller lignende, hvor det ikke har været muligt at tilkalde en censor, udpeger uddannelsesinstitutionen en person til censor, som opfylder kravene i § 24 og § 28, stk. 2. Institutionen skal hurtigst muligt orientere censorformandskabet om udpegningen.

§ 30. Censor skal

- 1) påse, at prøverne er i overensstemmelse med de mål og øvrige krav, som er fastsat i bekendtgørelser eller i henhold til bekendtgørelser,
- 2) medvirke til og påse, at prøverne gennemføres i overensstemmelse med de gældende regler, og
- 3) medvirke til og påse, at de studerende får en ensartet og retfærdig behandling, og at deres præstationer får en pålidelig bedømmelse, der er i overensstemmelse med reglerne om karaktergivning og øvrige regler for uddannelsen.

Stk. 2. Censor og eksaminator skal gøre notater om præstationen og karakterfastsættelsen til personligt brug ved udarbejdelse af en udtalelse i en eventuel klagesag. Notaterne skal opbevares i 1 år.

Stk. 3. Censorernes virksomhed er omfattet af forvaltningslovens bestemmelser om inhabilitet og tavshedspligt.

§ 31. Konstaterer censor, at de forhold, der er omtalt i § 30, stk. 1, ikke er opfyldt, eller får censor formodning om væsentlige problemer eller mangler i uddannelsesinstitutionens varetagelse af en uddannelse, afgiver censor indberetning herom til institutionen med kopi til censorformandskabet, jf. § 26. Institutionen videregiver indberetningen til Styrelsen for Videregående Uddannelser med sine bemærkninger.

§ 32. Uddannelsesinstitutionerne dækker udgifterne til censorformandskabets og censorernes virke. Institutionerne yder efter forudgående aftale med censorformandskabet administrativ og praktisk bistand.

Kapitel 7

Bedømmelse

§ 33. Prøverne har enten intern eller ekstern bedømmelse.

Stk. 2. Ved prøver med intern bedømmelse foretages bedømmelsen af en eller flere lærere udpeget af uddannelsesinstitutionen (eksaminator).

Stk. 3. Ved prøver med ekstern bedømmelse foretages bedømmelsen af eksaminator og af en eller flere censorer, der er beskikket af Styrelsen for Videregående Uddannelser.

Stk. 4. Prøverne med ekstern bedømmelse skal dække uddannelsens væsentlige områder. Mindst en tredjedel af en uddannelse opgjort i ECTS-point skal for den enkelte studerende dokumenteres ved eksterne prøver, med mindre der i bekendtgørelsen for den enkelte uddannelse er bestemt andet.

§ 34. Grundlaget for bedømmelsen er den studerendes individuelle præstation. Bedømmelsen sker i øvrigt efter reglerne i bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse.

Stk. 2. Ved bedømmelsen af professionsbachelorprojekt, afsluttende eksamensprojekt eller afgangprojekt skal der ud over det faglige indhold også lægges vægt på den studerendes formulerings- og staveevne. Uddannelsesinstitutionen kan dispensere herfra for studerende, der dokumenterer en relevant specifik funktionsnedsættelse. Det fastsættes i studieordningen, hvorledes formulerings- og staveevne indgår i den samlede bedømmelse af eksamenspræstationen, jf. § 4, stk. 2, nr. 13, idet det faglige indhold dog skal vægtes tungest. Formulerings- og staveevne kan indgå i bedømmelsen af andre prøver.

Stk. 3. Alle prøver skal bestås.

§ 35. Ved prøver, hvor bedømmelsen ikke meddeles den studerende umiddelbart efter prøven, fastsætter uddannelsesinstitutionen en dato, hvor bedømmelsen vil blive meddelt. Datoen meddeles de studerende samtidig med meddelelsen om prøvens afholdelse, enten ved opslag eller på anden måde.

Kapitel 8

Beviser

§ 36. Uddannelsesinstitutionen udsteder bevis for fuldført uddannelse, medmindre andet er fastsat i bekendtgørelsen for den enkelte uddannelse, og for enkeltfag fuldført i henhold til reglerne om åben uddannelse.

Stk. 2. Beviset skal som minimum indeholde oplysninger om følgende:

- 1) Den uddannedes navn og cpr. nr. eller anden entydig identifikation.
- 2) Den udstedende myndighed.
- 3) Uddannelsens betegnelse og hjemmel.
- 4) De enkelte uddannelseselementer angivet i ECTS-point.
- 5) De uddannelseselementer, der er aflagt prøve i, med angivelse af de opnåede bedømmelser.
- 6) De på anden vis dokumenterede uddannelseselementer.
- 7) Meritoverførte uddannelseselementer og prøver, eventuelt med angivelse af de opnåede bedømmelser som "Bestået", "Godkendt" eller en karakter i henhold til bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse.
- 8) Eksamenssproget, hvis prøven er aflagt på et fremmedsprog bortset fra norsk og svensk.
- 9) Den betegnelse, som uddannelsen giver den færdiguddannede ret til, på dansk og engelsk.

Stk. 3. Den færdiguddannede kan tillige få sit bevis udfærdiget på engelsk.

Stk. 4. Som bilag til beviset for videregående uddannelser udsteder uddannelsesinstitutionen et engelsksproget Diploma Supplement, der i overensstemmelse med den af Europakommissionen, Europarådet og UNESCO udviklede standardmodel beskriver uddannelsen samt giver oplysninger om institutionen og om dennes og uddannelsens placering i det danske uddannelsessystem.

Stk. 5. Beviset må ikke indeholde oplysninger om særlige prøvevilkår, jf. § 18.

Stk. 6. Beviset må ikke indeholde oplysninger om studiestartprøven, jf. § 9.

Stk. 7. Samlet bevis for en uddannelse, der er gennemført ved flere uddannelsesinstitutioner, udstedes af den institution, hvor den studerende sidst er indskrevet.

Stk. 8. Til studerende, der forlader uddannelsen uden at have fuldført den, udsteder institutionen på foranledning af den studerende dokumentation for beståede dele af uddannelsen angivet i ECTS-point.

§ 37. Karakterer og eventuelt eksamensgennemsnit for den enkelte studerende indberettes til Styrelsen for Videregående Uddannelser efter styrelsens bestemmelse.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen opbevarer de oplysninger, der er nødvendige for at udstede beviser, i 30 år efter eksamens eller prøvens afslutning.

Stk. 3. Ophører en institution med at eksistere eller af anden årsag ikke kan opbevare dokumenterne i overensstemmelse med stk. 2, skal institutionen sikre anden betryggende opbevaring efter de herom gældende regler.

Kapitel 9

Fejl og mangler ved prøver

§ 38. Bliver uddannelsesinstitutionen i forbindelse med en prøve opmærksom på fejl og mangler, der kan udbedres, træffer institutionen, eventuelt efter drøftelse med bedømmerne eller opgavestillerne, afgørelse om, hvordan udbedringen skal ske.

Stk. 2. Ved væsentlige fejl og mangler tilbyder institutionen ombedømmelse eller omprøve, jf. dog stk. 4. Tilbuddet gælder for alle de eksaminander, hvis prøve lider af samme fejl og mangler.

Stk. 3. Ved fejl og mangler af særlig grov karakter kan institutionen træffe afgørelse om at annullere allerede afholdt prøve og foranstalte en omprøve, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Er opgaverne ved prøven stillet af Styrelsen for Videregående Uddannelser, skal uddannelsesinstitutionen inddrage styrelsen, der træffer afgørelse efter stk. 1–3 efter samråd med institutionen.

§ 39. Ombedømmelse og omprøve i henhold til § 38, stk. 2, kan ikke resultere i en lavere karakter. Omprøve, der skyldes annullering af den oprindelige prøve, jf. § 38, stk. 3, kan resultere i en lavere karakter.
Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen kan tilbageholde bevis, jf. § 36, indtil sagen er afgjort.

Kapitel 10

Klager over prøver

§ 40. Klager over forhold ved prøver indgives individuelt af den studerende til uddannelsesinstitutionen. Klagen skal være skriftlig og begrundet.

Stk. 2. Klagen indgives senest 2 uger efter, at bedømmelsen af prøven er bekendtgjort på sædvanlig måde. Institutionen kan dispensere fra fristen, hvor usædvanlige forhold begrundes det.

Stk. 3. Til brug for klagesagen skal den studerende efter anmodning have udleveret en kopi af den stillede opgave og ved prøver med skriftlig besvarelse tillige kopi af egen opgavebesvarelse.

§ 41. Den studerende kan fortsætte uddannelsen under klagesagens behandling bortset fra, hvor andet er fastsat i bekendtgørelse eller i henhold til bekendtgørelse.

§ 42. Klagen kan vedrøre

- 1) eksaminationsgrundlaget, herunder prøvespørgsmål, opgaver og lignende, samt dets forhold til uddannelsens mål og krav,
- 2) prøveforløbet eller
- 3) bedømmelsen.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen forelægger straks klagen for bedømmerne, jf. dog stk. 3, der har en frist på normalt 2 uger til at afgive en udtalelse. Bedømmerne skal udtale sig om de faglige spørgsmål i klagen. Den studerende skal have lejlighed til at kommentere udtalelserne inden for en frist af normalt 1 uge.

Stk. 3. Når opgaverne ved prøven er stillet af Styrelsen for Videregående Uddannelser, videresender institutionen straks klager, der drejer sig om prøvegrundlaget, til styrelsen ledsaget af institutionens udtalelse.

§ 43. Uddannelsesinstitutionen afgør klagen på grundlag af bedømmernes faglige udtalelser og den studerendes kommentarer til udtalelserne, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Er opgaverne ved prøven stillet af Styrelsen for Videregående Uddannelser, træffer styrelsen afgørelse vedrørende klager over prøvegrundlaget og i øvrigt om, i hvilket omfang, der skal gives tilbud om omprøve.

§ 44. Afgørelsen, der skal være skriftlig og begrundet, kan gå ud på

- 1) tilbud om ny bedømmelse (ombedømmelse), dog ikke ved mundtlige prøver,
- 2) tilbud om ny prøve (omprøve) eller
- 3) at den studerende ikke får medhold i klagen.

Stk. 2. Kun når bedømmerne er enige om det, kan uddannelsesinstitutionens afgørelse gå ud på, at klageren ikke får medhold.

Stk. 3. Institutionen skal straks give den studerende og bedømmerne meddelelse om afgørelsen. Går afgørelsen ud på tilbud om ombedømmelse eller omprøve, skal den studerende informeres om, at ombedømmelse eller omprøve kan resultere i en lavere karakter.

§ 45. Accept af tilbud om ombedømmelse eller omprøve skal ske senest 2 uger efter, meddelelse om afgørelsen er afgivet. Ombedømmelse eller omprøve skal finde sted snarest muligt. Er bevis udstedt, jf. § 36, skal uddannelsesinstitutionen inddrage beviset, indtil bedømmelsen foreligger, og eventuelt udstede et nyt bevis.

Stk. 2. Til ombedømmelse og omprøve påsættes nye bedømmere.

Stk. 3. Ved ombedømmelse skal bedømmerne have forelagt sagens akter: opgaven, besvarelsen, klagen, de oprindelige bedømmernes udtalelser med den studerendes bemærkninger hertil samt institutionens hen-

holdsvis styrelsens afgørelse. Bedømmerne meddeler institutionen resultatet af ombedømmelsen vedlagt en skriftlig begrundelse for bedømmelsen. Institutionen giver den studerende meddelelse om bedømmelsen og begrundelsen for bedømmelsen.

Stk. 4. Omprøve og ombedømmelse kan resultere i en lavere karakter.

Anke af afgørelse

§ 46. Den studerende kan indbringe uddannelsesinstitutionens afgørelse vedrørende faglige spørgsmål, jf. § 43, stk. 1, for et af institutionen nedsat ankenævn, jf. § 47, der træffer afgørelse.

Stk. 2. Den studerende indgiver anken til institutionen. Anken skal være skriftlig og begrundet.

Stk. 3. Anken skal indgives senest 2 uger efter, at den studerende er gjort bekendt med institutionens afgørelse. Institutionen kan dispensere fra fristen, hvor usædvanlige forhold begrundet det.

§ 47. Uddannelsesinstitutionen nedsætter et ankenævn hurtigst muligt efter indgivelse af en anke. Der kan nedsættes permanente ankenævne. Institutionen afholder udgiften til ankenævn.

Stk. 2. Nævnet består af to beskikkede censorer, en eksaminationsberettiget lærer og en studerende inden for fagområdet.

Stk. 3. Censorformanden, jf. § 26, stk. 1, udpeger de to censorer. Censorformanden udpeger en af censorerne som formand for nævnet. Censorformanden kan udpege sig selv som censor eller som formand.

Stk. 4. Institutionen udpeger den eksaminationsberettigede lærer og den studerende.

Stk. 5. Ankenævnets virksomhed er omfattet af forvaltningsloven.

§ 48. For at ankenævnet kan være beslutningsdygtigt, skal alle nævnets medlemmer deltage i nævnets drøftelse og alle sagens akter være fremsendt til alle medlemmer. Drøftelsen kan foregå skriftligt, herunder elektronisk, hvis der er enighed blandt nævnets medlemmer om skriftlig behandling, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kan der ikke opnås enighed i ankenævnet, afsluttes drøftelsen ved et møde, hvor alle nævnets medlemmer skal være til stede. Afsluttes drøftelsen med afstemning, og der er stemmelighed, er formandens stemme udslagsgivende.

Stk. 3. Bliver ankenævnet i forbindelse med behandlingen af anke opmærksom på fejl og mangler ved en prøve orienteres uddannelsesinstitutionen herom, og reglerne i § 38 finder anvendelse.

§ 49. Ankenævnet træffer afgørelse på grundlag af det materiale, som lå til grund for uddannelsesinstitutionens afgørelse, jf. § 43, stk. 1, og den studerendes begrundede anke.

Stk. 2. Ankenævnets afgørelse, der skal være skriftlig og begrundet, kan gå ud på

- 1) tilbud om ombedømmelse ved nye bedømmere, dog ikke ved mundtlige prøver,
- 2) tilbud om omprøve ved nye bedømmere eller,
- 3) at klageren ikke får medhold i anken.

§ 50. Ankenævnets afgørelse meddeles uddannelsesinstitutionen snarest muligt og ved vintereksamen senest 2 måneder og ved sommereksamen senest 3 måneder efter, at anken er indgivet til institutionen.

Stk. 2. Kan anken ikke behandles inden for denne frist, skal institutionen hurtigst muligt underrette klageren herom med angivelse af begrundelsen herfor og oplysning om, hvornår anken forventes færdigbehandlet.

Stk. 3. Institutionen giver hurtigst muligt den studerende meddelelse om og bedømmerne kopi af afgørelsen. Går afgørelsen ud på tilbud om ombedømmelse eller omprøve, skal den studerende informeres om, at ombedømmelse eller omprøve kan resultere i en lavere karakter.

Stk. 4. Ankenævnets afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. dog § 51.

Stk. 5. Omprøve og ombedømmelse sker efter reglerne i § 45.

Kapitel 11

Klager over afgørelser truffet af en uddannelsesinstitution eller et ankenævn

§ 51. Klage over retlige spørgsmål i afgørelser, der er truffet af bedømmerne i henhold til § 45, stk. 3, og ankenævnet i henhold til § 49, stk. 1, indbringes til uddannelsesinstitutionen inden for en frist af 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt klageren. Institutionen træffer herefter afgørelse.

Stk. 2. Klager over retlige spørgsmål i afgørelser, der er truffet af institutionen efter reglerne i bekendtgørelsen, kan indbringes for Styrelsen for Videregående Uddannelser. Klagen indgives til institutionen, der afgiver en udtalelse, som den studerende skal have lejlighed til at kommentere inden for en frist på normalt 1 uge. Institutionen sender klagen, udtalelsen og klagerens eventuelle kommentarer til styrelsen. Fristen for indgivelse af klage til institutionen er 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt klageren.

Kapitel 12

Andre regler

§ 52. Den studerende har ophavsretten til produkter, der fremkommer som resultat af en prøve, i henhold til reglerne i lov om ophavsret, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Den studerende har tillige ejendomsretten til disse produkter mod betaling af eventuelle udgifter til materialer, som er anvendt ved prøven, jf. dog stk. 3. Hvis den studerende ikke gør ejendomsretten gældende inden for 2 måneder, efter at resultatet af bedømmelsen er meddelt, overgår ejendomsretten til uddannelsesinstitutionen.

Stk. 3. Inddrager prøveforløbet parter uden for institutionen, aftales det forudgående mellem institutionen, den studerende og tredjeparten, i hvilket omfang de under respekt af gældende ophavsretlige regler er berettiget til at anvende de resultater, der fremkommer som et led i prøveforløbet, herunder om eventuelle oplysninger vedrørende tredjepartens forhold, der forekommer i opgaveløsningerne, må offentliggøres.

§ 53. Styrelsen for Videregående Uddannelser kan dispensere fra bekendtgørelsen, når det er begrundet i usædvanlige forhold, bortset fra de tilfælde, der er nævnt i § 5, stk. 4, § 8, stk. 4, § 34, stk. 2, § 40, stk. 2, og § 46, stk. 3.

Stk. 2. Styrelsen for Videregående Uddannelser kan tillade, at bekendtgørelsens regler fraviges som et led i forsøg og udviklingsarbejde.

Kapitel 13

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 54. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juli 2014 og har virkning for prøver påbegyndt 1. september 2014 eller senere.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 714 af 27. juni 2012 om prøver og eksamen i erhvervsrettede videregående uddannelser ophæves.

Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser, den 16. december 2013

MORTEN ØSTERGAARD

/ Kirsten Lippert

Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse ved uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (karakterbekendtgørelsen)

I medfør af § 15, stk. 1 og 2, i lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 877 af 4. august 2011, § 12, stk. 1, og § 24 i lov om maritime uddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 466 af 8. maj 2013, som ændret ved lov nr. 898 af 4. juli 2013 og lov nr. 750 af 25. juni 2014, § 19 og § 30, stk. 2, i lov om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne, jf. lovbekendtgørelse nr. 578 af 1. juni 2014, § 8, stk. 1, og § 34, stk. 1, i lov om universiteter, jf. lovbekendtgørelse nr. 960 af 14. august 2014, § 34, stk. 2 og 4, i lov om apoteksvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 1040 af 3. september 2014, § 22, stk. 1, og § 30 i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 1147 af 23. oktober 2014, § 10, stk. 1, og § 15, stk. 2, i lov om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner, jf. lovbekendtgørelse nr. 59 af 26. januar 2015, og § 2, stk. 9 og 10, og § 18, stk. 2, i lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 64 af 26. januar 2015, og efter forhandling med ministeren for sundhed og forebyggelse fastsættes:

Kapitel 1

7-trins-skalaen m.v.

§ 1. Studerende skal ved prøver, der indgår i eksaminer, og ved prøver i enkeltfag bedømmes individuelt efter følgende karakterskala (7-trins-skalaen), jf. dog stk. 3 og 4:

- 12: For den fremragende præstation
- 10: For den fortrinlige præstation
- 7: For den gode præstation
- 4: For den jævne præstation
- 02: For den tilstrækkelige præstation
- 00: For den utilstrækkelige præstation
- 3: For den ringe præstation

Stk. 2. Ved oversættelse af karakterskalaen til engelsk anvendes de betegnelser, som fremgår af bilag 1 til denne bekendtgørelse.

Stk. 3. Bedømmelsen »Bestået« eller »Ikke bestået« kan anvendes efter reglerne i eksamensbekendtgørelserne eller bekendtgørelsen for den enkelte uddannelse.

Stk. 4. Bekendtgørelsens bestemmelser om bedømmelsen »Bestået« eller »Ikke bestået« finder tilsvarende anvendelse ved bedømmelsen »Godkendt« eller »Ikke godkendt«.

Stk. 5. Karakterskalaen finder anvendelse ved afgivelse af årskarakterer og lignende standpunktsbedømmelser ved de maritime ungdomsuddannelser.

§ 2. Karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets, fag- eller uddannelseselementets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler.

§ 3. Karakteren 10 gives for den fortrinlige præstation, der demonstrerer omfattende opfyldelse af fagets, fag- eller uddannelseselementets mål, med nogle mindre væsentlige mangler.

§ 4. Karakteren 7 gives for den gode præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets, fag- eller uddannelseselementets mål, med en del mangler.

§ 5. Karakteren 4 gives for den jævne præstation, der demonstrerer en mindre grad af opfyldelse af fagets, fag- eller uddannelseselementets mål, med adskillige væsentlige mangler.

§ 6. Karakteren 02 gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets, fag- eller uddannelseselementets mål.

§ 7. Karakteren 00 gives for den utilstrækkelige præstation, der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets, fag- eller uddannelseselementets mål.

§ 8. Karakteren -3 gives for den helt uacceptable præstation.

Kapitel 2

Bedømmelse m.v.

§ 9. Bedømmelse af præstationer skal ske på grundlag af de faglige mål, der er opstillet for det pågældende fag, fag- eller uddannelseselement (absolut karaktergivning). Der må ikke tilstræbes nogen bestemt fordeling af karaktererne (relativ karaktergivning).

§ 10. Bedømmelsen sker på baggrund af en samlet vurdering af, i hvilken grad præstationen opfylder de mål for faget, fag- eller uddannelseselementet, som er fastsat i bekendtgørelsen for den enkelte uddannelse, studieordningen m.v.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen fastsætter i studieordningen præcise målbeskrivelser og kriterier for vurdering af målopfyldelsen, jf. §§ 2-8, for de enkelte fag, fag- eller uddannelseselementer, som afsluttes med en prøve.

§ 11. Medvirker en eksaminator og en censor ved bedømmelsen, gives bedømmelsen efter drøftelse mellem dem.

Stk. 2. Er eksaminator og censor ikke enige om karakteren, giver de hver en karakter. Karakteren for prøven er gennemsnittet af disse karakterer afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen. Ligger gennemsnittet midt imellem to karakterer, er den endelige karakter nærmeste højere karakter, hvis censor har givet den højeste karakter, og ellers nærmeste lavere karakter.

Stk. 3. Er eksaminator og censor ikke enige om, hvorvidt præstationen skal bedømmes til »Bestået« eller »Ikke bestået«, er censors bedømmelse afgørende.

§ 12. Medvirker flere eksaminatorer eller flere censorer ved bedømmelsen, gives bedømmelsen efter drøftelse mellem dem.

Stk. 2. Er eksaminatorerne og censorerne ikke enige om karakteren, giver eksaminatorgruppen og censorgruppen hver en karakter. Hvis der ikke er enighed inden for eksaminatorgruppen eller censorgruppen om karakteren, giver hver eksaminator eller censor en karakter. Hver gruppes karakter er gennemsnittet af de afgivne karakterer inden for gruppen afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen. Der rundes op, hvis gennemsnittet ligger midt imellem to karakterer. Den endelige karakter for prøven er gennemsnittet af eksaminatorgruppens og censorgruppens karakterer. Ligger gennemsnittet midt imellem to karakterer, er den endelige karakter nærmeste højere karakter, hvis censorgruppen har givet den højeste karakter, og ellers nærmeste lavere karakter.

Stk. 3. Er eksaminatorerne og censorerne ikke enige om, hvorvidt præstationen skal bedømmes til »Bestået« eller »Ikke bestået«, er bedømmelsen »Bestået«, hvis mindst halvdelen af bedømmerne, heraf mindst en censor, giver denne bedømmelse.

§ 13. Det kan fastsættes i studieordningen, at en karakter består af flere delkarakterer for forskellige præstationer (delprøver). I så fald er karakteren gennemsnittet af delkaraktererne afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen. Der rundes op, hvis gennemsnittet ligger midt imellem to karakterer.

Stk. 2. Det kan fastsættes i studieordningen, at delkaraktererne tæller med forskellig vægt, når den samlede karakter skal fastsættes. I så fald er karakteren summen af de enkelte karakterer, hver multipliceret med karakterens vægt, divideret med summen af vægtene og herefter afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen. Der rundes op, hvis gennemsnittet ligger midt imellem to karakterer.

§ 14. Når en prøve er påbegyndt, skal der gives en bedømmelse, medmindre prøven afbrydes på grund af bortvisning eller på grund af sygdom, der berettiger til sygeprøve, jf. eksamensbekendtgørelserne.

Kapitel 3

Beståkrav m.v.

§ 15. En prøve er bestået, når den studerende opnår mindst karakteren 02 eller bedømmelsen »Bestået«. En bestået prøve kan ikke tages om, jf. dog stk. 4.

Stk. 2. Består en prøve af flere delprøver, skal karakteren for den samlede prøve, jf. § 13, være mindst 02. Hvis den samlede prøve er bestået, kan delprøver med karakteren 00 eller -3 ikke tages om, jf. dog stk. 3. Selv om den samlede prøve ikke er bestået, kan delprøver med karakteren 02 eller derover ikke tages om, jf. dog stk. 4.

Stk. 3. Det kan fastsættes i studieordningen, at der ved en eller flere delprøver skal være opnået mindst en bestemt karakter i skalaen.

Stk. 4. Det kan fastsættes i studieordningen, at to eller flere prøver skal bestås i samme eksamenstermin.

§ 16. Det kan fastsættes i studieordningen, at to eller flere prøver bestås på et samlet karaktergennemsnit. I så fald skal gennemsnittet være mindst 2,0 uden oprunding.

Stk. 2. Det kan fastsættes i studieordningen, at en prøve med karakteren 00 eller -3 ikke kan tages om, hvis prøven er bestået efter regler fastsat efter stk. 1, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Det kan fastsættes i studieordningen, at der ved en eller flere prøver, der bestås på et samlet karaktergennemsnit, jf. stk. 1, skal være opnået mindst en bestemt karakter i skalaen.

Stk. 4. Det kan fastsættes i studieordningen, at de enkelte karakterer, der indgår i et samlet karaktergennemsnit, jf. stk. 1, tæller med forskellig vægt ved beregningen af gennemsnittet. I så fald er gennemsnittet summen af de enkelte karakterer, hver multipliceret med karakterens vægt, divideret med summen af vægtene.

Stk. 5. Prøver, der udbydes efter reglerne i bekendtgørelse om deltidsuddannelse og bekendtgørelse om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser m.v., skal bestås for sig.

§ 17. Det fastsættes i studieordningen, hvilke karakterer der indgår i det samlede eksamensresultat.

Stk. 2. Det kan fastsættes i studieordningen, at det samlede eksamensresultat udtrykkes ved en gennemsnitskvotient. Ved beregningen af gennemsnitskvotienten medtages én decimal. Ved beregningen indgår ikke fag, fag- eller uddannelseselementer, hvor der er anvendt bedømmelsen »Bestået« eller »Ikke bestået«.

Stk. 3. Det kan fastsættes i studieordningen, at de enkelte karakterer, der indgår i det samlede eksamensresultat, tæller med forskellig vægt ved beregningen af gennemsnitskvotienten. I så fald er gennemsnitskvotienten summen af de enkelte karakterer, hver multipliceret med karakterens vægt, divideret med summen af vægtene.

§ 18. En eksamen er bestået, når gennemsnitskvotienten, jf. § 17, stk. 2 og 3, er mindst 2,0 uden oprunding, og når alle prøver, der bedømmes med »Bestået« eller »Ikke bestået«, er bestået. Hvis der er fastsat særlige beståkrav i studieordningen efter §§ 15 eller 16, skal de tillige være opfyldt. Hvis der ikke beregnes en gennemsnitskvotient, skal alle prøver, der indgår i eksamen, være bestået, jf. §§ 15 og 16.

Stk. 2. Det kan fastsættes i studieordningen, at der ved en eller flere prøver, som indgår i gennemsnitskvotienten, skal være opnået mindst en bestemt karakter i skalaen.

Kapitel 4

Eksamensbeviser

§ 19. På eksamensbeviser skal der ved hver karakter efter 7-trins-skalaen tilføjes det bogstav fra ECTS-skalaen, som svarer til den pågældende karakter, jf. bilag 2 til denne bekendtgørelse.

Stk. 2. Udsteder uddannelsesinstitutionen dokumentation for beståede dele af uddannelsen til studerende, som forlader uddannelsen uden at have gennemført den, finder stk. 1 tilsvarende anvendelse.

Kapitel 5

Krav til studieordningen

§ 20. I studieordningen for den enkelte uddannelse fastsættes følgende:

- 1) Præcise målbeskrivelser og kriterier for vurdering af målopfyldelsen for de enkelte fag, fag- eller uddannelseselementer, som afsluttes med en prøve, jf. § 10, stk. 2.
- 2) Eventuelle regler om delprøver, jf. § 13.
- 3) Eventuelle regler om, at der ved en eller flere delprøver skal være opnået mindst en bestemt karakter i skalaen, jf. § 15, stk. 3.
- 4) Eventuelle regler om, at to eller flere prøver skal bestå i samme eksamenstermin, jf. § 15, stk. 4.
- 5) Eventuelle regler om, at to eller flere prøver bestå på et samlet karaktergennemsnit, jf. § 16, stk. 1-4.
- 6) Hvilke karakterer der indgår i det samlede eksamensresultat, jf. § 17, stk. 1.
- 7) Eventuelle regler om, at det samlede eksamensresultat udtrykkes ved en gennemsnitskvotient, jf. § 17, stk. 2 og 3.
- 8) Eventuelle regler om, at der ved en eller flere prøver, som indgår i gennemsnitskvotienten, skal være opnået mindst en bestemt karakter i skalaen, jf. § 18, stk. 2.

Kapitel 6

Dispensation

§ 21. Styrelsen for Videregående Uddannelser kan dispensere fra bekendtgørelsen, når det er begrundet i usædvanlige forhold.

Stk. 2. Styrelsen kan tillade, at bekendtgørelsen fraviges som et led i forsøg.

Kapitel 7

Klager over uddannelsesinstitutionens afgørelser

§ 22. Uddannelsesinstitutionens afgørelser efter denne bekendtgørelse kan indbringes for Styrelsen for Videregående Uddannelser af den, afgørelsen vedrører (klageren), når klagen vedrører retlige spørgsmål. Fristen for indgivelse af klage er to uger fra den dag, afgørelsen er meddelt klageren.

Stk. 2. Klagen indgives til uddannelsesinstitutionen, der afgiver en udtalelse. Klageren skal have lejlighed til at kommentere uddannelsesinstitutionens udtalelse inden for en frist af mindst en uge. Uddannelsesinstitutionen sender klagen til styrelsen vedlagt udtalelsen og klagerens eventuelle kommentarer.

Stk. 3. Styrelsens afgørelser kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

Kapitel 8

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 23. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. september 2015.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 1601 af 17. december 2014 om karakterskala og anden bedømmelse ved uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (Karakterbekendtgørelsen) ophæves.

§ 24. For studerende, som har karakterer givet efter 13-skalaen, og som ikke har gennemført og bestået deres uddannelse finder stk. 2-4 anvendelse.

Stk. 2. På eksamens-, prøve- eller afgangsbetinger udstedt den 1. september 2007 eller senere konverteres karakterer givet efter 13-skalaen til karakterer efter 7-trins-skalaen. En eventuel gennemsnitskvotient, jf. § 17, stk. 2 og 3, skal i så fald beregnes på basis af karaktererne efter 7-trins-skalaen. For konverterede karakterer skal karakteren efter 13-skalaen tillige fremgå af beviset.

Stk. 3. En delkarakter, som er givet efter 13-skalaen, konverteres til 7-trins-skalaen, hvis en eller flere delkarakterer er givet efter 7-trins-skalaen, sådan at den samlede karakter gives efter 7-trins-skalaen.

Stk. 4. Konvertering sker efter følgende oversættelsesskala:

13-skala	13	11	10	9	8	7	6	5	03	00
7-trins-skala	12	12	10	7	7	4	02	00	00	-3

Uddannelses- og Forskningsministeriet, den 3. februar 2015

SOFIE CARSTEN NIELSEN

/ Pernille Olesen Mønnike

Oversættelse af karakterskalaen til engelsk

- 12: For an excellent performance displaying a high level of command of all aspects of the relevant material, with no or only a few minor weaknesses.
- 10: For a very good performance displaying a high level of command of most aspects of the relevant material, with only minor weaknesses.
- 7: For a good performance displaying good command of the relevant material but also some weaknesses.
- 4: For a fair performance displaying some command of the relevant material but also some major weaknesses.
- 02: For a performance meeting only the minimum requirements for acceptance.
- 00: For a performance which does not meet the minimum requirements for acceptance.
- 3: For a performance which is unacceptable in all aspects.

Relationer mellem karakterskalaen og ECTS-skalaen

Karakteren 12 på 7-trins-skalaen svarer til A på ECTS-skalaen
Karakteren 10 på 7-trins-skalaen svarer til B på ECTS-skalaen
Karakteren 7 på 7-trins-skalaen svarer til C på ECTS-skalaen
Karakteren 4 på 7-trins-skalaen svarer til D på ECTS-skalaen
Karakteren 02 på 7-trins-skalaen svarer til E på ECTS-skalaen
Karakteren 00 på 7-trins-skalaen svarer til Fx på ECTS-skalaen
Karakteren -3 på 7-trins-skalaen svarer til F på ECTS-skalaen

Uddannelseselementernes placering og ECTS fordeling / DIAKONI OG SOCIALPÆDAGOGIK

1. sem.	<p>Modul 1. Uddannelseselement 15 ECTS: Introduktion til det pædagogiske og diakonale professionsfelt</p> <p> DIAKONI OG SOCIALT ARBEJDE (5 ECTS) SOCIALPÆDAGOGIK (5 ECTS) SUNDHED OG OMSORG (5 ECTS) </p>	<p>Modul 2. Uddannelseselement 15 ECTS: Sundhed og omsorg i socialpædagogisk og diakonalt perspektiv</p> <p> DIAKONI OG SOCIALT ARBEJDE (5 ECTS) SUNDHED OG OMSORG (5 ECTS) SOCIALPÆDAGOGIK (5 ECTS) </p>
2. sem.	<p>Modul 3. Uddannelseselement 15 ECTS: Pædagogisk praksis</p> <p>PRAKTIK (15 ECTS)</p>	<p>Modul 4. Uddannelseselement 15 ECTS: Socialpædagogisk og diakonalt arbejde I.</p> <p> DIAKONI OG SOCIALT ARBEJDE (5 ECTS) SOCIALPÆDAGOGIK (10 ECTS) </p> <p style="text-align: center; border: 1px solid black; width: 40px; margin: 0 auto;">X</p>
3. sem.	<p>Modul 5. Uddannelseselement 20 ECTS: Socialpædagogisk og diakonalt arbejde II.</p> <p> SUNDHED OG OMSORG (5 ECTS) SOCIALPÆDAGOGIK (5 ECTS) SUNDHED OG OMSORG (10 ECTS) </p>	<p>Modul 6. Uddannelseselement 10 ECTS: Relation og kommunikation</p> <p>PRAKTIK (10 ECTS) Praktikkerne falder i perioderne: 1/6 til 30/11 og 1/12 til 31/5.</p>
4. sem.	<p>Modul 7. Uddannelseselement 20 ECTS: Relation og kommunikation</p> <p>PRAKTIK (20 ECTS)</p>	<p>Modul 8. Uddannelseselement 10 ECTS: Socialpædagogisk og diakonalt arbejde III.</p> <p> DIAKONI OG SOCIALT ARBEJDE (5 ECTS) SOCIALPÆDAGOGIK (5 ECTS) </p>
5. sem.	<p>Modul 9. Uddannelseselement 10 ECTS: Valgfrit uddannelseselement</p> <p>VALGFRI UDDANFLEMENT (10 ECTS)</p>	<p>Modul 9a. Uddannelseselement 10 ECTS: Udv. af professionsfelt og det tværprofessionelle arbejde</p> <p> SAMFUND OG DET TVÆRPROFESJONELLE ARBEJDE (10 ECTS) </p>
6. sem.	<p>Modul 11. Uddannelseselement 20 ECTS: Samarbejde og udvikling</p> <p>PRAKTIK (20 ECTS)</p>	<p>Modul 10. Uddannelseselement 10 ECTS: Samarbejde og udvikling</p> <p>PRAKTIK (10 ECTS) Praktikkerne falder i perioderne: 1/6 til 30/11 og 1/12 til 31/5.</p> <p>Modul 12. Uddannelseselement 10 ECTS: Socialpædagogisk og diakonalt arbejde IV.</p> <p> SAMFUND OG DET TVÆRPROFESJONELLE ARBEJDE (5 ECTS) SOCIALPÆDAGOGIK (5 ECTS) </p>
7. sem.	<p>Modul 13. Uddannelseselement 10 ECTS: Diakoni og profession</p> <p> DIAKONI OG SOCIALT ARBEJDE (5 ECTS) SOCIALPÆDAGOGIK (5 ECTS) </p> <p style="text-align: center; border: 1px solid black; width: 40px; margin: 0 auto;">X</p>	<p>Modul 14. Uddannelseselement 15 ECTS: Bachelorprojekt</p> <p>BACHELORPROJEKT (15 ECTS)</p> <p style="text-align: center; border: 1px solid black; width: 40px; margin: 0 auto;">X</p>